БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомои, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 127 (5019)
Воскресенье
Июниин
23
1946 он

Сэн 20 мүнгэн

Үбһэхуряалга ба силос даралгые эмхитэйгээр, богони болзор соо үнгэргэжэ, колосто таряа хуряаха хүртэр үбһэхуряалгые хүсэд түгэсхэхэ ба силос дараха жэлэй түсэбэй гурбанай хоёр хубиһаа бага бэшые дүүргэхэ, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, тэжээл суглуулха түсэб гансал дүүргэхэ бэшэ, харин үлүүлэн дүүргэхэ ябадал хангахыень республикын партийна, советскэ, газартаряалангай органуудһаа эрихэ.

(БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй Обкомой тогтоолһоо).

Физкультура ба спортые арад олоной болгохо

Илалта түгэс дүүрэһэн Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн байлдаан болбол советскэ арадуудай нугаршагүй шэн зоригтой, арюун сэбэр бодолтой ба элүүр энхэ байһыень харуулба. Дайнай урдахи жэлнүүдтэ арад олоной дунда физкультурно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үргэнөөр табигдаһан юм. Энэ болбол дайсание дараха хэрэгтэ ехэ шухала зүйл болоһон байна.

Мүнөө амгалан үеын орожо ерээд, шэнэ табанжэл эхилээд байһан үедэ физкультурна хүдэлмэриин удхашанарынь урда урда жэлэйхидэ орходоо улам ехэ болоо. Физкультурно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие колхоз совхозуудта, һургуули һуралсалай газарнуудта, ажаүйлэдбэри дээрэ—арад олоной дунда эрхимээр табиха зорилго бүхы партийно-советскэ организацинууд, комсомольско-профсоюзна организацинууд, физкультурна коллективүүдэй урда табигдана.

Энэ шухала зорилгонуудые хүсэд һайса ойлгоһон газарнуудта физкультурна хүдэлмэри олониитын дунда үргэнөөр табигданхай. Заиграйн аймагта 32 физкультурна коллективүүд эмхидхэгдээ. Залуушууд ба комсомолецуудай хүсөөр 4 гимнастическа городогууд, 5 турнигууд, 7 волейбольно талмайнууд байгуулагдаба. Тус аймагта 1946 оной эхилһээр 6 дахин физкультурна урилдаа мүрысөөнүүд эмхидхэгдэжэ, энээндэ 3 мянгаад шахуу колхознигууд, хүдэлмэришэд, албахаагшад хабаадалсаба. Энэ зунай эхилһээр 400 шахуу хүнүүд ГТО ба БГТО гэһэн значогуудые абаха нормо үгэбэ.

Мүн баһа Сэлэнгын аймагта 26 физкультурна коллективүүд хүдэлнэ. ПВЗ-дэ нилээд ехэхэн стадион баригдажа дүүрэхээ байна. Улан-Удэ городто залуушуулай спартакиада боложо үнгэрөө. Манай республика дотор шатар наадан үргэнөөр табигдажа, эрхим шатаршад Липихин ба Цыденов гэгшэд область хоорондын шатарай турнирта амжалтатайгаар хабаадалсажа байна.

Энэ мэтын һайн түүдхэлгэнүүдые үльгэр болгон аймаг доторхи физкультурна хүдэлмэреэ оншолон ябуулха хэрэгые Иволгын, Кударын, Бичурын, Хориин аймагуудта урагшань абадаггүй байха юм. Иволгын аймагта энэ зунай эхилһээр нэгэшье мүрысөө урилдаан хэгдээгүй. Бүхы республика дотор үнгэргэгдэһэн профсоюзно-комсомольско кросс тухай Иволгада дулаагүй хэбэртэй һууна. Аймагайнь центртэ мүнөө хүртэр физкультурын талмай байгуулагдаагүй, физкультурна коллективүүдтэнь ямаршье хүдэлмэри ябуулагданагүй. ВЛКСМ-эй айкомой секретарь нүхэр Цыренова, аймагай физкультурна хэрэгые эрхилхэ комитедэй түрүүлэгшэ Дондуков гэгшэд колхозууд ба МТС-үүдэй физкультурна коллективүүдтэ ямаршье туһаламжа хүргэдэггүй байна. Мүн баһа ВКП(б)-гэй Иволгын айком ба аймгүйсэдкомой хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө аймаг доторхи физкультурна хүдэлмэреэ һэргээхэ ябадалда ямаршье оролдолго гаргадаггүйнь ехэ гайхалтай.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура ба спортын хэрэгые эрхилхэ комитет болбол бүхы республика дотороо ябуулагдаха физкультурна хүдэлмэриие огто ударидахагүйһөө гадна ямар аймагуудта, ямар хүдэлмэриин хэгдэжэ байһые мэдэхэгүй, хооһон хубхай саарһа бэшэг эльгээхэ, телеграф телефоноор хөөрэлдэхэһөө бэшэ юушье хэдэггүй байна. Тус комитедтэ мэдэлтэй Улан-Удын авто-мотоклуб, онгосын станци гэхэ мэтын физкультурна эмхи зургаануудай хүдэлмэри тонишье хангалтагүйгөөр табигданхай. Энээнэй урда тээ үни удаан сагта БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй физкультурын хэрэгые эрхилхэ комитедэй түрүүлэгшээр хүдэлмэрилһэн И. Л. Альцманай хойрог ябадалһаа шалтагаалжа, физкультурна коллективүүд бүмбэгэ, сеткэ болон буса буса хэрэгсэлгүй һуужа байна.

Манай республика дотор физкультурна хүдэлмэриие үндэр дээдэ хэмжээдэнь табиха арга нүхэсэл бии гү? Бүрин бии. Партиин ба комсомолой айкомууд, аймгүйсэдкомууд, гүрэнэй эмхи зургаанууд, колхоз совхозууд ба илангаяа, физкультурна эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд болбол үдэр бүхэндэ физкультурна хүдэлмэридэ һанал бодолоо табижа, физкультурна коллективүүдэй хүдэлмэридэ олониитые хабаадалсуулан, тэдэнэй ажалые эдибхитэй болгон табибал энэ шухала хүдэлмэри үнэхөөрөө олониитын удхашанартай болохо байна.

Гадна бурят-монгол арадай эртэ урдын түүхэтэй холбогдолтой һур харбаан, бүхэ барилдаан, мориной урилдаан, шагайн харбаан гэхэ мэтын спортнуудые арадай дунда болбосоронгы удхатай болгон ябуулха шухала байна. Гэхэтэй хамта эрхим мэргэн һур харбагшанарта ба эрхим шэлдэг бүхэнэртэ республикын чемпион гэһэн нэрэ солые олгодог болгоо һаа зохисгой байна. Мүн баһа энээнтэй дашарамдуулан нютаг нютагуудта номо һурша дархалдаг дархашуулай ажалые эмхидхэхэ шухала.

Физкультурын талаар энэ бүхы шухала зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэг болбол манай агууехэ советскэ Эхэ ороной саашадаа һалбаран бадарха ябадалда ба тэрэнэй ажалай болоод, сэрэгэй хүсэ шадалай улам бата бэхи болохо ябадалайнь нэгэн шухала түлхюур мүн болоно.

ВЦСПС-тэ

Хүдэлмэришэд ба албахаагшадые медицинскэ талаар хангаха тухай

Хүдэлмэришэд ба албахаагшадые медицинскэ талаар хангаха ябадалые һайжаруулха тухай тогтоол ВЦСПС-эй президиум абаба.

Үнгэрэгшэ жэлдэ ажаүйлэдбэриин предприятинууд дээрэ поликлиникэнүүд, амбулаторинууд ба здравпунктнууд нилээд олошорһон байна. Днепропетровск, Днепродзержинск, Медногорск, Николаев, Минск ба бусад хүдэлмэришэдэй томонууд центрнүүдтэ эмнэлгын шэнэ албан газарнууд нээгдээ. Москва, Ленинград, Киев, Харьков, Свердловск, Магнитогорск гэхэ зэргын газарнуудай фабриканууд ба заводуудай дэргэдэ 100-һаа үлүү һүниин санаторинууд эмхидхэгдэһэн байна.

Гэбэшье немецкэ фашистска эзэмдэлгэдэ орожо хохидоһон районуудай эмнэлгын албан газарнуудые һэргээн бодхоолгын ба барилгын түсэб дүүргэгдэнэгүй. Ажаүйлэдбэриин зарим һалбаринууд ба предприятинууд дээрэ үбшэнтэй ба травматизмтай тэмсэхэ асуудалые шэнжэлхэ ябадалда медицинскэ наукын ажал—ябуулагшадые һулаар хабаадуулагдадаг байна.

Больницанууд, поликлиникэнүүд ба амбулаторинуудай һэргээн бодхоолго ба барилгада болон эхые ба хүүгэдые хамгаалха албан газарнуудай тоое олошоруулхада үргэлжэ хиналта хэжэ байхые профсоюзуудай организацинуудта ВЦСПС-эй президиум дурадхаһан байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудта медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ ябадалда саашадаа онсо анхарал табиха шухала.

Предприятинууд дээрэ травматологическа туһаламжын пунктнуудые нээхэ, бүхы цехүүдтэ санитарна постнуудые һэргээхэ, страховой делегадуудые түрүүшын туһаламжа үгэхэ дүримдэ һургаха ябадалые түйлахые профорганизацинуудта даалгагдаба.

Июниин 1 хүртэр бүхы районуудай ба городской амбулаторинуудта ба поликлиникэнүүдтэ медицинскэ хангалтые һайжаруулхада туһалха соведүүд һэргээгдэһэн байха ёһотой. Жэлэй турша соо металлургическа ажаүйлэдбэриин предприятинууд дээрэ 14, нефть абадаг газарнуудта 10 ба нүүрһэнэй шахтануудта 95 медико-санитарна частьнууд эмхидхэгдэхэ байна. (ТАСС).

Табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө

ХЭН ХЭНТЭЙ МҮРЫСЭНЭБ?

Республиканска Хүндэлэлэй Доскада бэшэгдэгшэдэй шэнэ амжалтанууд

Дүрбэдэхи сталинска табанжэлэй түрүүшүүлэй республиканска Хүндэлэлэй Доскада бэшэгдэһэн «Бурмонголлес» трестын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив өөрынгөө предприятиие суурхуулһандаа омгорхон, социалистическэ мүрысөөе улам эршэмтэйгээр үргэдхэһэнэй ашаар модо бэлэдхэлэй хоёрдохи кварталай түсэбые болзорһоонь урда тээ дүүргэһэн тухайгаа июниин 18-да элидхэбэ.

«Бурмонголлес» трестын предприятинууд хоёрдохи квартал соо 105 мянган кубометр түлеэ бэлэдхэхэ түсэбтэй аад, июниин 18-ай үдэр энэ түсэбөө 101 процент гүйсэдхэһэн байна. Мүн 105 мянган кубометр модо зөөхэ байһан аад, 118 мянган кубометр модо зөөжэ квартальна түсэбөө 107 процент дүүргэбэ.

Тэрэшэлэн, барилгада хэрэгтэй модо бэлэдхэлэй талаар хоёрдохи кварталай түсэбые 101 процент ба модо зөөлгын түсэбые 100 процент гүйсэдхэһэн байна.

Мүнөө манай республикын ой модоной ажаүйлэдбэриин предприятинуудай коллективүүд дүрбэдэхи сталинска табанжэлэй нэгэдэхи жэл болохо 1946 оной хоёрдохи хахадта модо бэлэдхэлэй түсэбые болзорһоо уридшалан дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, саашадаа үшөө хурдан темптэйгээр хүдэлмэрилхын түлөө тэмсэнэ.

25.000 түхэриг шан абаба

Эрийскэ мехлесопункт, майнгаа даалгабари модобэлэдхэлээр 174 процент, зөөлгөөр 210 процент дүүргэжэ, модоүйлэдбэрилхэ ажахынуудай Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һууринуудай нэгые эзэлбэ.

Иигэжэ тус мехлесопунктын коллектив (начальнигынь нүхэр Белинский) СССР-эй ой модоной ажаүйлэдбэриин министерствын ба ВЦСПС-эй нэгэдэхи зэргын шан болохо 25.000 түхэригтэ хүртэһэн байна.

Пароходствын түрүүшүүл

Дүрбэдэхи сталинска табанжэлэй түрүүшүүлэй республиканска Хүндэлэлэй Доскада бэшэгдэһэн Байкало-Сэлэнгын гол мүрэнэй пароходствын судна заһабарилалгын заводой хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө предприятиин алдар солые батадхан бэхижүүлхын тулада үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Энэ заводой солото электро-гагнагша нүхэр Воронин гэгшэ үдэр бүри халаанайгаа даалгабариие 200-һаа 300 процент хүртэр гүйсэдхэнэ.

Улаан Армиһаа табигдажа ерээд мүнөө тус заводто слесареэр хүдэлмэрилжэ байгаа нүхэр Мордовской болбол хүдэлмэриин үндэр бүтээсые түйлаха талаар толотомо һайн амжалтануудые түйлана. Энэ нүхэр хадаа ямаршье орео түбэгтэй даалгабари үгэхэдэнь халаан бүхэндөө гурба ба гурба хахад нормо үгэдэг болонхой.

Эдэ жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилдэг нүхэд Воронин ба Мордовской гэгшэд бассейн дээрээ түрүүлжэ, таба һарын турша соо жэлэйгээ үйлэдбэриин программые гүйсэдхэбэд.

Дүрбэдэхи сталинска табанжэлэй түрүүшүүлэй Республиканска Хүндэлэлэй Доскада өөрынгөө предприятиие бэшүүлһэндээ зоригжоһон Байкало-Сэлэнгын гол мүрэнэй пароходствын управлениин Байгалай мастерскойн коллектив өөрынгөө абаһан уялгануудые бодото дээрэнь бэелүүлнэ.

Энэ коллектив болбол продукци бүтээн гаргалгын хахад жэлэй программые болзорһоонь 20 үдэр урда тээ 109 процент гүйсэдхэһэн байна.

Ж. БОРИСОВ.

Шахтёрнууд өөһэдынгөө уялгануудые дүүргэжэ байна

Галуута нуурай шахтануудай коллектив Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо, шулуун нүүрһэ малтан абалгын жэлэй түсэбые саг болзорһоонь урид дүүргэхэ, Сталинска табанжэлэй фондодо түсэбһөө гадуур 20.000 тонно шулуун нүүрһэ үгэхэ гэһэн уялга абаһан юм. Энэ өөрынгөө уялгые шахтернууд нэрэтэй түрэгэйгөөр дүүргэжэ байна.

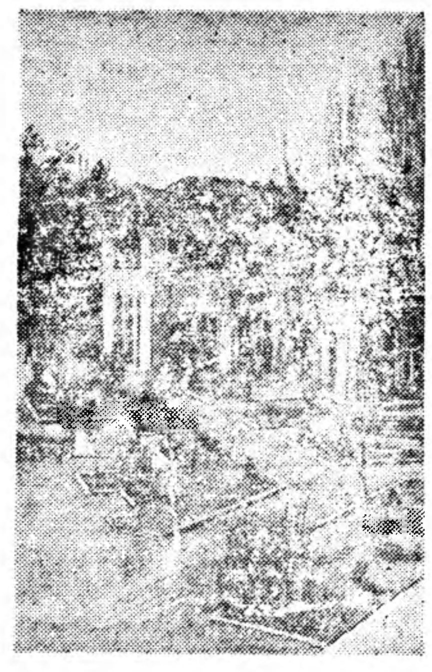
Июниин 13-да Галуута нуурай шахтанууд шулуун нүүрһэ малтажа абалгынгаа хахад жэлэй түсэбые дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 3500 тонно шулуун нүүрһэ абаба. Мүнөө үедэ түсэбһөө гадуур нүүрһэ малталга ябуулагдажа байна. Шахтануудай коллектив абаһан уялгаяа хүсэд дүүргэхэ ба жэлэйнгээ түсэбые декабриин 1-дэ гүйсэдхэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Теэд шахтануудта тулга хэхэ модонууд городһоо ехэ удаан эльгээгдэдэг дээрэһээ амжалтатайгаар нүүрһэ малтан гаргалгада нилээд һаад хэгдэнэ. Тиимэһээ Бурмонголлес өөрынгөө хүдэлмэреэр нүүрһэшэдэй түсэбөө үлүүгээр дүүргэхэдэнь һаад түбэг хэхэгүй, харин туһалалсаха уялгатай.

А. ТАТАРСКИЙ.

Бүхэсоюзна шан абаба

Энэ оной май һарын түсэбые үлүүбшөлэн дүүргэһэн Байкало-Сэлэнгын пароходствын коллективтэ, үйлэдбэриин һайн жэшээ харуулһанай түлөө 20.000 түхэриг Бүхэсоюзна шан олгогдобо.

Гол мүрэнэй флодой Министр нүхэр Шашков ба гол мүрэнэй хүдэлмэрилэгшэдэй союзай ЦК-гэй түрүүлэгшэ нүхэр Мизинов гэгшэдэй эльгээһэн баярай телеграммын ёһоор мүн тэрэшэлэн Улан-Удын пристаниин коллективтэ (пристаниин начальник Лучихин)—10 мянган түхэригэй шан, хэлхээ холбооной узелай коллективтэ—10 мянган түхэригэй шан, мүн „Чаадаев" ба „Бурят-Монгол" гэжэ пароходуудай командавуудта тус бүри—5 мянган түхэриг мүнгэн шангууд олгогдоһон байха юм.

Хойто Кавказай курортнуудаар. Кисловодско городой Нарзанна галлерея.

Н. Науменкомой фото (ТАСС-эй фотохронико).

Хилээмэнэй шэнэ заводууд ба пекарнинууд

СССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол 1946 он соо сүүдхэ бүридэ 2830 тонно хилээмэ бариха түсэбтэй хилээмэнэй заводуудые ба пекарнинуудые байгуулжа ашаглалда оруулхые эдеэ хоолой Министерствые уялгаба. Шэнэ заводууд ба пекарнинууд болбол манай Союзай 95 городуудта ба ажаүйлэдбэриин центрнүүдтэ нээгдэхэ байна. Мүн энэ оной ноябриин 1 болтор сүүдхэ соо 3 мянган тонно хилээмэ бариха хүсэтэй хилээмэ барилгын консервированнэ предприятинууд ашаглалгада орохо.

Тэрээнһээ гадна сүүдхэ соо 630 мянган тонно хилээмэ бариха хүсэтэй шэнэ предприятинуудые түлишын предприятинууд, сэрэгэй ба агаарай болон агаарай—сэрэгэй, хүндэ индустриин предприятинууд эдеэ хоолой министерстводэ барижа үгэхэ байна.

Хизаарай, областной гүйсэдкомуудта, союзна ба автономно республиканудай Министернүүдэй Соведүүдтэ тус һалбариин хүсэд хүгжөөгүй һуурин газарнуудта хилээмэ барилга эмхидхэхые дурадхагдаба. (ТАСС).

УРАНЗОХЁОЛШЫН ТЭМДЭГЛЭЛ

ТАЛЫН БААТАР

1. СҮХЫН ЭРЬЕ ДЭЭРЭ

Сүхэ гол сүлөө забдаггүй урагшаа дугташажа, харалган һалхинһаа хашарһан шэнги долгидон салгидан дуугарна. Карбуза хүлеэһэн колхознигууд сэсэг набшын хоншуухан анхилаанда дурашаажа, гүнзэгы гүнзэгыгөөр амилан, яаруугүй һуунад.

—Та али колхозой бэлэйт?—гэжэ, халуун хүйтэн хоёрто аяшарһан хурса улаан шарайтай хасаг үбгэнһөө асуубабди. Нариихан шара үндэһэн гааһаяа шүлэһэтэй аманһаа шобто татан абаад, набша тамхинай хүб-хүхэ утаа бад байса дээшэнь үлеэбэ. Бидэн тээшэ толгойгоо бага хазайлган татаад нюдэеэ хёрхолон адаглажа харюусаба:

—Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозойбди, гээд манай «Виллис» машиные шэншэлжэ байһан бишиихан хүбүүн тээшэ харана.—Энэ хүбүүн бидэ хоёр борнойдо ябаһанаа бусажа ябанабди.

—Тарилгаяа һайн хэжэ дүүргэбэ гүт?

—Сайн даа, бүришье сайн.

—Цырен Дамбаевай хахалһан хойно юу ядаха юм бэ»...—гэжэ бишиихан хүбүүн омгорхожо бэшэ, харин атаархажа дуугараад, миниибарижа байһан дурамбайе һонирхон, бишиихан нюдэеэ иишэншье тиишэншье эрьюулэсэгээн байба. Түбһэн юумэндэ һонюушархуу эдир наһан энэ гээшэ бэзэ!

—Түү—тэрэ юун трактор байна гээшэб?—баһа энээндэнь атаархаһан абяа дуулабаб:—Асагтыл даа дурамбайгаа, хараад үтэһүүб,—гэжэ тэрэ хүбүүн огсом зангаараа ойромни ерэбэ. Шэг шарайень харахада эзэн хүнэй хэлбэритэй, бага шэрүүбтэр ба юумэндэ һанаа зобонги байна. Хүл гарайнь хүдэлхэ уяхан аад, тоб гэмэ.

—Юу, Цыренэй трактор гээ гүш? Тэрэшни бригадаараа «Красная Заря» колхоздо буксирдахаа ошоо гэнэ хамнай»,—гэжэ эсэгынгээ хорингёор бард гэхэдэ хүбүүн бага зуг татаба. Огсом омогтоо эшэһэн шэнги, улаахан шарайдань ондоо нэгэн үнгэ бии болошобо.

Тииһээр байтарнай нүгөө талаһаа карбуза пэтэн хара гүзөөгөө тэрзытэрэнь шэрэһээр хүрэжэ ерэбэ.

Сүхын гол сүлөөтэ уһаяа Сэлэнгэдэ шудхахаяа яарана. Карбузын ябадалда хаагдажа бишииха гээгдэн татаһан долгинуудынь уур хилэнгээ хүдэлгэһэн шэнги шархирна.

Мүнөөхи бишиихан хүбүүн тэдэ тэршээ, тэсэбэригүй долгинуудые хаража сэдьхэлээ баярлаһан шэнги байна. Хамагта һонюушархуу долонгир сэдьхэлынь тэдэ долгинуудай үльгэртэй байгаа ёһотой. Энээниие хүбүүнэй хурса нюдэндэ харахада элихэн байна.

«Цырен Дамбаевай хахалһан хойно юу ядаха юм бэ...» гэжэ досоогоо горьдон ябааша энэ хүбүүнэй ерээдүйнь мэргэжэлые тухайлажа ядамаар бэшэ.

Мори унаад борной шэрэн ябахадаа нормоёо ходо үлүүлэн дүүргэжэ, һанаандаа Цырен Дамбаевтай мүрысэжэ ябаһан байха!

Цырен Дамбаевай солото ажалаар сог зали түрэжэ горьдон атаархажа ябаһан үбгэн залуу хоёртой иигэжэ Сүхын эрьедэ уулзаа бэлэйбди.

2. РАНЖУРОВАЙ НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗОЙ ТАРЯАЛАН ДЭЭРЭ

Цыремпил Ранжуров! Бурят-Монгол арадай солото хүбүүн. Гурбан революциин гал дундуур ябажа Акатуйн хара шулуун түрмэ соо арбан жэлэй гэнжэтэ каторга дабан гаража, большевик хатуу зүрхэеэ шэрээһэн хүн.

1920 он. Галзуу бандануудай аашалжа байһан һүртэй муухай саг һэн. Хорото бузар тагнуулшадай унхидажа ябажа гүйлдэхэ үедэ Цыремпил Ранжуров нютагайнгаа эрхим хүнүүдые суглуулжа Советскэ засагые тогтоожо байһан юм. Тиигэжэ байхадань сагаантан гэнэдхээн барижа зэрлиг муухайгаар буудан алаһан байгаа.

Мүнөө Дэбэсэгэй ой тайга энээн тухай шааян-шууян хөөрэжэ байдаг.

Нютагайнь эрхим нүхэд ажал зөөриеэ хамтаруулхадаа колхоздоо Цыремпил Ранжуровай нэрэ зүүгээ һэн.

Тиигэжэ Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоз хүгжэн ерэһэн түүхэтэй. Мүнөө энэ колхоз эртынгээ тарилгые Кударын аймаг соо түрүүшүүлээр зэргэ дүүргээ. Энээндэ Ехэ-Кударын МТС-эй Цырен Дамбаевай тракторна бригада ехэхэн үүргэ дүүргэжэ гараа.

Сүхын голһоо эхилээд Кудара-сомон ошохо харгыгаар ябаад харахада жэгдэ һайханаар, бүшмэг элбэгээр гараһан таряан нэбшын ногоорно.

—Таряанай гараса сайн даа, —гэлсэжэ тэндэхиин зон баяртай ябанад.—Бороо хурын хоморшье һаа таряан яһала ургахаар забдажа байна. Илангаяа тарилгын шанар ехэ һайн: гүнзэгыгөөр ба жэгдээр хахалаатай, заабариин ёһоор забһаргүйгөөр таряатай.

Иигэжэ колхознигуудай хэлсэһые үшөө нэгэ лаблахын түлөө Кудара гэжэ бишиихан горхоной эрьеэр хони адуулжа һууһан нэгэ үбгэнһөө асуубабди:

Таряан энэ жэлдэ хэр гээшэб?

—Гарасань юрэдөөл жэгтэй сайн байнал даа. Ургахань лэ гээшэ аабза,—гэхэ зуураа хонид уруугаа хараад абана.

—Шииг нойтоор ямар гээшэб?

—Шииг багашаг лэ байнал даа. Бороо хурын оросо ехэл бүхэ байна гээшэ ха. Тиигэбэшье нёдондонойхиһоо дээрэ гэхээр лэ юм. Саг үшөө байна даа: орохол бэзэ,—гэжэ тон этигэлтэйгээр нам татажа хэлэнэ.

Цыремпил Ранжуровай шуһаар нэбтэрһэн тарган хара хүрьһые Цырен Дамбаевай трактор урбуулан һэхэжэ, үбгэн хонишоной юрөөн һууһан үндэр ехэ ургаса ногоорон жэгдэрэн гаража байна.

Хахад үдэрэй наран шанха дээрэһээмнай шарана. Ургажа байһан таряанай амтан сэсэг ногооной хоншуухан үнэртэй ниилэжэ хамар уруу сорьен найтаалгана.

Дайнай һүүлдэхи түрүүшын хабар! Шэнэ Сталинска табанжэлэй түрүүшын тарилга! Һайхан байнаш гарасаараа, баян байгыш ургасаараа.

—Цырен Дамбаевай тарипан хойно юу ядаха юм бэ,—гэжэ Кударын голой хүхюун һэбшээн, эдир наһанай аляа зангаар шэхэн лэмни шэбэнэнэ. Энэ һэбшээн Цырен тухай зугаалжа олохон сэбэрхэн басагадай шэхэ зохолгооһон сэдьхэл дурыень хүдэлгэһэн байгаа ёһотой даа.

ЦЭДЭН ГАЛСАНОВ.

(*Үргэлжэлэлынь хожом гараха*).

Табан жэл

Муу мэхэ гаргажа, хулгайшаар ёhoop манай Эхэ орондо фашистска Германиин добтолон орожо, советскэ арадай амгалан ажалые haатуулан таhалдуулhан үдэрhөө хойшо табан жэл үнгэрбэ. Мүнөө советскэ арад болбол амгалан ажал хүдэлмэридөө дахин орожо, шэнэ сталинска табанжэлые бэелүүлхын түлөө бүхы дууhашагүй шэн зоригоо гаргажа, бүхы хүсэеэ үгэжэ байна.

Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн хадаа гансашье манай ороной түүхэдэ бэшэ, мүн тэрэшэлэн энэ дайн хадаа сүлөөтэ ажабайдалай эрхын түлөө болоhон бүхы арадуудай тэмсэлэй домогто ороно. Хүн түрэлхитэнэй түүхэ иимэ хүшэр хүндэ тэмсэл, иимэ hүйдхэл үзөөгүй. Агууехэ вождь ба полководец нүхэр Сталинай хүтэлбэрилжэ байгаа советскэ арадай, тэрэнэй Улаан Армиин хүсөөр гол ехэнхидээ мүнөөнэй түрүү болбосон дэлхэй абарагдаа, амитан зон мянган жэлдэ гэдэргээ хаягдаагүй.

Гитлеровскэ Германиин үнэhэн тоброг боложо. буу зэбсэгээ хуряаhан сагhаа хойшо жэл үлүүтэй үнгэрбэ. Дэлхэй дээрэ демократиин хүсэн ургажа, хүгжэжэ байна. Гитлеровскэ дарлалтаhаа сүлөөлэгдэhэн шэнэ ажабайдал, демократическа эмхитэй шэнэ ажабайдал найдалтайгаар өөртөө харгы гаргана. Тиигэбэшье реакциин хүсэнүүд нойрсожо байнагүй. Тэдэнэр дахин толгойгоо үргэжэ, шэнэ хоб жэбэй шэнэ муухай ябадалнуудые хэжэ, шэнэ дайнуудай түсэбүүдые зохёон үүдхэжэ байнад. Илалта туйлагдаhан байбашье, эб найрамдалай байдал үшөө дайшалагдан абтаагүй. Илалтын түлөө зоримгой тэмсэгшэдэй түрүү зэргэдэ ябаhан Советскэ Союз болбол эб найрамдалай түлөө тэмсэлые толгойлжо байна.

* * *

Советскэ арад болбол дайнай боложо эхилhэниие hайн hанана. Германска фашизмтай шэрүүн тулалдаа ямар ушар байдалда эхилhэниие энэ дайн cooho илагша боложо гараhан СССР-эй нэгэн нэгэнэй тэмсэлые Советскэ арад hайн hанана.

1941 оной июнь hарын ааяма халуун үдэрнүүд байба... дарлалта доро opohoн Европа абяа аниргүй байhан юм. Гитлеровскэ саг зуурын хүнүүд богони наhатай тонуул дээрмэшэдэй империингээ хилые Атлантика хүртэр тодхоод байгаа hэн. Дайсадай гарта орожо, хүсэ шадалаа бууран haлаhан бузарлагдашаhан, урбагшадай гарhaa боложо унажа haлаhан Франци болбол гэнжэдэ баригдан хэбтээ hэн. Лондон городой дээрэхи огторгой немецкэ олон самолёдуудаар бүрхөөгдэн харалаад байгаа бэлэй. Норвеги, Дани, Бельги, Польша, Чехословаки гүрэнүүд фашизмын шуhата haбарта орошоод байhан юм. Фашистска арьяатан Балкан тээшэ hүрэжэ оробо. Эбдэрhэн hандаршаhан Белград город утаа уняраар бүрхөөгдэнхэй байгаа бэлэй. Дундада далайн саана, Африкада, Египет тээшэ зүглэн, немецкэ ба итальянска танкнууд ябажа байhан юм. Баруун зүгтөө дайгаа дараабди гэжэ Гитлер hайрхан хашхаржа байгаа hэн.

Германска империализм болбол бүхы дэлхэйе эзэмдэхээ шүүмайн эрмэлзэжэ байба. Алас Дурнада тэрээнэй союзник—японско агрессор болбол Америкын ба Англиин эзэмдэжэ байгаа газарта добтолхоео үни бэлдэнхэй гашалжа байба. Баруун зүгтэ хүнгэн хилбараар иимэ ехэ илалтануудые туйлаhанлаа дашууран бахардаhан Гитлер болбол тэрээнэй зам дээрэ байгаа эгээ ехэ хаалта болохо Советскэ Союзые бута сохихоор шиидэбэ. Энэ зорилгые бэелүүлхын түлөө «Гурбадахи Империин» бүхы хүсэнүүд элсүүлэгдэhэн ба гансашье Германиин бэшэ, харин мүн баhа дарагдан эзэлэгдэhэн бүхы Европын сэрэгэй эли ба далда хүсэнүүд элсүүлэгдэhэн байгаа. Гитлер болбол сахилгаан түргэн илалтада хүрисан сэдьхэжэ байhан юм. Гитлер болбол хулгайшанай зангаар гэнтэ добтолон оролго, олон тоото арминуудайнгаа элсүүлэгдэн бэлэн болоод байhан ба баруун таладаа хоёрдохи фронтын үгы байhан эдэ бүгэдэ өөрынгөө үлүү диилэнхы зүйлнүүдые тооложо байба. Тиигээд өөрынгөө армиин, өөрынгөө агаарай флодой бүхы хүсые германска фашизм болбол Советскэ Союз тээшэ шэглүүлэн хаяhан байна.

Бүхы дэлхэй амяа татаад хүлеэжэ байгаа hэн. Бүхы хүн түрэлтэнэй hанаа сэдьхэл СССР тээшэ хандан байhан юм. Советско-германска фронт болбол түрүүшынгээ үдэрhөө эхилээд дэлхэйн хоёрдохи дайнай гол шухала ба шиидхэхы фронтнь болоhон байгаа. Геббельсовскэ пропагандын солгёон абяатай фанфарнууд сагhaa урид илалтын дохёо татажа байба. Этигэл багатан, hүрдэшэhэн бирагүй интеллигентнүүд Росси болбол зайлашагүй дарагдаха юм гэжэ шииганалдажа байhан юм. Гэбэшье советскэ арадта тиимэ бодол түрөөгүй, Сталин тиигэжэшье бодоогүй. Нүхэр Сталин болбол байлдаанай утаан соогуур ерээдүйн илалтые тодо хаража байгаа бэлэй. Сталинай энэ найдабари, тэрээнэй булад хатуу, хэлбэришэгүй зориг болбол бүхы советскэ арадай зүрхэ сэдьхэлые эзэлэн абаба.

Урда урдаhaa харалсан тэмсэhэн хүшэр хүндэ дайн үргэлжэлhөөр. Советскэ арад болбол эсэргүүсэлтынгээ хүсые улам эршэмтэй болгоно. Манай Эхэ орондо тохёолдоhон үхэлтэ ехэ аюул хадаа советскэ ороной бүхы хүнүүдые нягта нэгэн болгобо. Бүхы дэлхэй айхабтар ехээр гайхашаба. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай түрүүшын «гайхамшаг юумэ» гэбэл—Москвагай хажууда немецүүд бута сохигдоhон байгаа. Дайсанай талада хүл алдалган, мэгдүүлгэн боложо, эрхэ сүлөөдэ эрмэлзэн байгаа арадуудай талада хүхилгэн ба баяр болоно. Немецкэ сэрэгүүдэй «илагдашагүй» гэhэн хуурмаг суу haлаба.

Гэбэшье дайсан үшөө хүсэтэй. Баруун зүгтэ хоёрдохи фронт үгы байна. Германска фашизм болбол өөрынгөө бүхы хүсэнүүдые, өөрынгөө сателлидүүдэй хүсэнүүдые дахин дахин элсүүлэн ороно. Москвае тойрон абаха гэhэн галзуурhан фашистнуудай добтолгын шэнэ долгин гарана. Фашистска hүрэг сэрэгүүд Волга мүрэн хүрэжэ, Кавказ тээшэ сүмэрэн оробод. Сталинградска ехэ дайн байлдаан эхилбэ. Бүхы дэлхэй советскэ обороный айхабтар тэсэбэритэй байhаниие гайхан хаража байгаа бэлэй. Дайсаниие бута сохихо гэhэн сталинска гениальна түсэб бэелүүлэгдэжэ эхилбэ. Сталин болбол энэ үсэд хатуу обороно хадаа дэлхэйн дайнай бүхы фронтнууд дээрэхи байдалые үндэhөөрынь хубилгаха агууехэ добтолгын эхи захань мүн гэжэ хаража байгаа hэн.

Гитлер хадаа Сталинград худар үшөө шэнэ шэнэ хүсэнүүдые хаяна. Ромельдо Африка худар зорюулагдаhан танкнууд Сталинград худар ябуулагдана. Англида добтолхо самоледууд Сталинград уруу ошоно. Сталинград хадаа эгээн шанга дайн байлдаанай газар болобо. Советскэ Союзай хуурмаг «хани нүхэд» хадаа тэдэнhээ дайнай аюулые зайлуулжа байhан советскэ сэрэгүүдэй хатуу шанга эсэргүүсэлтэдэ баярлажа, зарим нэгэн советскэ газарнуудые «хамгаалхын» дурадхал оруулжа байhан юм. Эдэ «хани нүхэд» болбол советскэ орон хадаа өөрынгөө дайсантай тэмсэhэн дайндаа тус дайсадай хүсөө бууршаhан шэнги адляар хүсөө бууршаха юм гэhэн этигэл найдабаряа орхидоггүй байгаа. Тиихэдэл үзэгдөө дуулдаагүй гарза гэмтэл, туйлай хүндэ гээгдэлэй хүсөөр арай гэжэ өөрынгөө газарые сүлөөлжэ шадаха арга ородуудта үгэжэ, хоёрдохи фронтые гол, илалтата, шиидхэхы, диктовалха фронт болгохоо хүсэжэ, нээхыень хойшо татажа байhан «Баруун зүгэй стратеги» илаха hэн.

Дайсад, мүн тэрэнэй хуурмаг ханинуудшье эндүүржэ haлаhан байна.

Советскэ арад болбол бүхэ дэлхэйн түүхэтэ удхашанартай илалтые туйлаба, дайн байлдаанай гал соо шалгаран тэсэжэ гараhан ба өөрынгөө ажа амидаралай дүүрэн хүсэ шадалые баталан харуулhан советскэ олониитын байгуулалта илаба. Советскэ ёhоной гүрэнэй байгуулалта илажа гараба, ленинско-сталинска партиин хатуужуулан шэрээhэн советскэ арадуудай эбдэршэгүй ахадүүгэй хани холбоон үзэгдөө дуулдаагүй шангаар бүхэжэбэ, советскэ арадуудай зэбсэгтэ хүсэн илажа гараба, Улаан Арми хадаа шэн зоригоороо үлүү ехэ хүсэтэй ба дайсанай техникэhээ үлүү шанга, тон мүнөө үеын сэрэгэй техникээр хангагдаhан, бүхы дэлхэй дээрэ эгээ эрхим арми мүн гэжэ өөрыгөө харуулба. Мүнөө үеын сэрэгэй наукын эгээл шэнэ үгэ болохо-сталинска стратеги илаба. Дайнай үдэрнүүдэй бүхы аюул хүгшал соогуур советскэ арадые илалтада хүргэжэ шадаhан Сталинай гени илаа. Арад зониие нэгэдхэhэн фронт ба тылдэ тэдэниие агууехэ баатарлиг ябадалда зоригжуулhан ба эмхидхэhэн, хэзээ хэзээнhээшье арадтай тиимэ түрэл нягта болоhон Ленин-Сталинай парти илаа, юундэб гэхэдэ энэ хадаа арадай парти, арадта ажаллажа байhан, арад зоноор дэмжэгдэжэ байhан парти мүн.

Дэлхэйн үмэнэ шэнэ, оройдоо үзэгдөөгүй «гайхамшагта юумэ» тохёолдобо. Советскэ Союз болбол дайнhaa гансашье батажаhан ба мэргэжэhэн дүршэлтэй бэшэ, мүн баhа бүхэжэhэн, өөрынгөө хүсэн шадалдаа найдабаритай, тон ехэ алдар хүндэтэйгөөр гараба. Эрхэ сүлөөдэ эрмэлзэн байгаа бүхы арадуудай зүрхэнүүдынь тэрээн тээшэ хандана. Юундэб гэхэдэ Советскэ Союз шэнги фашизмые буруушааhан тиимэ эрэлхэг тэмсэгшэ үгы, эб найрамдалай, зүб хэрэгэй, арадуудай эрхэ сүлөө ба жаргалай хойноhoo тиимэ оролдогшо ба тэмсэгшэ үгы гэжэ арадууд мэдэдэг.

Советскэ арад болбол түүхэтэ үүргэеэ дүүргээ. Тэрэ хадаа фашистска бузарнуудhaa өөрынгөө түрэл газарые сүлөөлжэ, богоолшологдоhон Европын арадые сүлөөлөө. Тэрэ хадаа фашистска блогые уй бута сохижо, фашизмын муухай haбарнуудhaa сателлит-оронуудай арадуудые haлган абаа. Шэнэ замда, бодото демократическа хүгжэлтын замда гансашье Польшын, Чехословакиин, Югославиин арадууд бэшэ, мүн баhа Болгариин, Румыниин, Венгриин арадууд оробо.

Дэлхэй болбол дайнда opohoнhoo холо ондоо боложо дайнhaa гараба. Демократическа хүдэлөөн үргэнөөр дэлгэрбэ. Колониальна ба мэдэлдэ байhан оронуудта национально-сүлөөлэлгын хүдэлөөн ургажа байна. Арадууд болбол хуушанаа дабтаха хүсэлгүй. Тэдэнэр хадаа дайн сэрэг хэхэ хүсэлгүй. Эб найрамдалай түлөө боложо байhан хатуу шанга тэмсэлэй энэ үдэрнүүдтэшье тэдэнэр хадаа эб найрамдалай ба аюулгүйн түлгуури гэжэ хаража байгаа Советскэ Союз тээшэ өөрынгөө hанаа сэдьхэлые хандуулна.

* * *

Түүхын урогууд hургаалтай гээшэ. Сүлөөлэлгын агууехэ дайнай эхилhэнhээ хойшо үнгэрhэн табанжэл хадаа олон юумэ харуулhан байна. Эдэ жэлнүүд болбол Бүхы дэлхэйн үмэнэ советскэ гүрэнэй hүр жабхалангые ба хүсэ шадалые элирүүлэн харуулжа, энэ ороной баатар хүсэниинь юун дээрэhээ тэдхэгдэн байhаниие тодоруулан харуулаа. Дайнай урогууд хадаа дэлхэй дээрэ нэгэ державын гү, али нэгэ хэдэн державануудай блогой ээрхэг байдалые байгуулха гэhэн элдэб hэдэлгэ туршалганууд хадаа мүнөө үеын байдалда баhал хосорон хахасахаhaa зайлахагүй байhаниие харуулаа. Фашистска саг зуурын хүнүүдэй дорой муухай хуби заяан болбол дэлхэйе эзэмдэхэ гэhэн hаналтанда, арадуудай харилсан туhалалсалгын орондо hүр хүсэнэй политикэдэ түшэглэжэ, али нэгэн державын ээрхэг байдалые шүтэхэ гэhэн hаналтанда hүртэ hэрэмжэлгэ боложо үгэхэ ёhотой.

Советскэ арад болбол өөрынгөө бүхы оролдолго хүсые мүнөө Сталинска табанжэлые дүүргэхэ ябадалда зорюулна. Тэрэ арад хадаа Эхэ ороноо үшөө гоё, үшөө баян, үшөө хүсэтэй болгохоёо эрмэлзэнэ, юундэб гэхэдэ, манай ороной хүсэ шадал болбол энхэ амгалан байдалай эгээ ёhотой баримтые мүн гэжэ тэдэнэр мэдэнэ. Теэд амгалан байдалда ороод хүдэлжэ байгаашье haa, советскэ арад болбол энхэ амгалан байдалай дайсадай гаргажа байгаа мэхэ гохонуудые хёрхо hэргэлэмжээр хаража байдаг ба аюулгүйн түлөө тэмсэл эсэшэ сусашагүйгөөр ябуулжа, өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые бүхы шадалаараа бэхижүүлжэ байна.

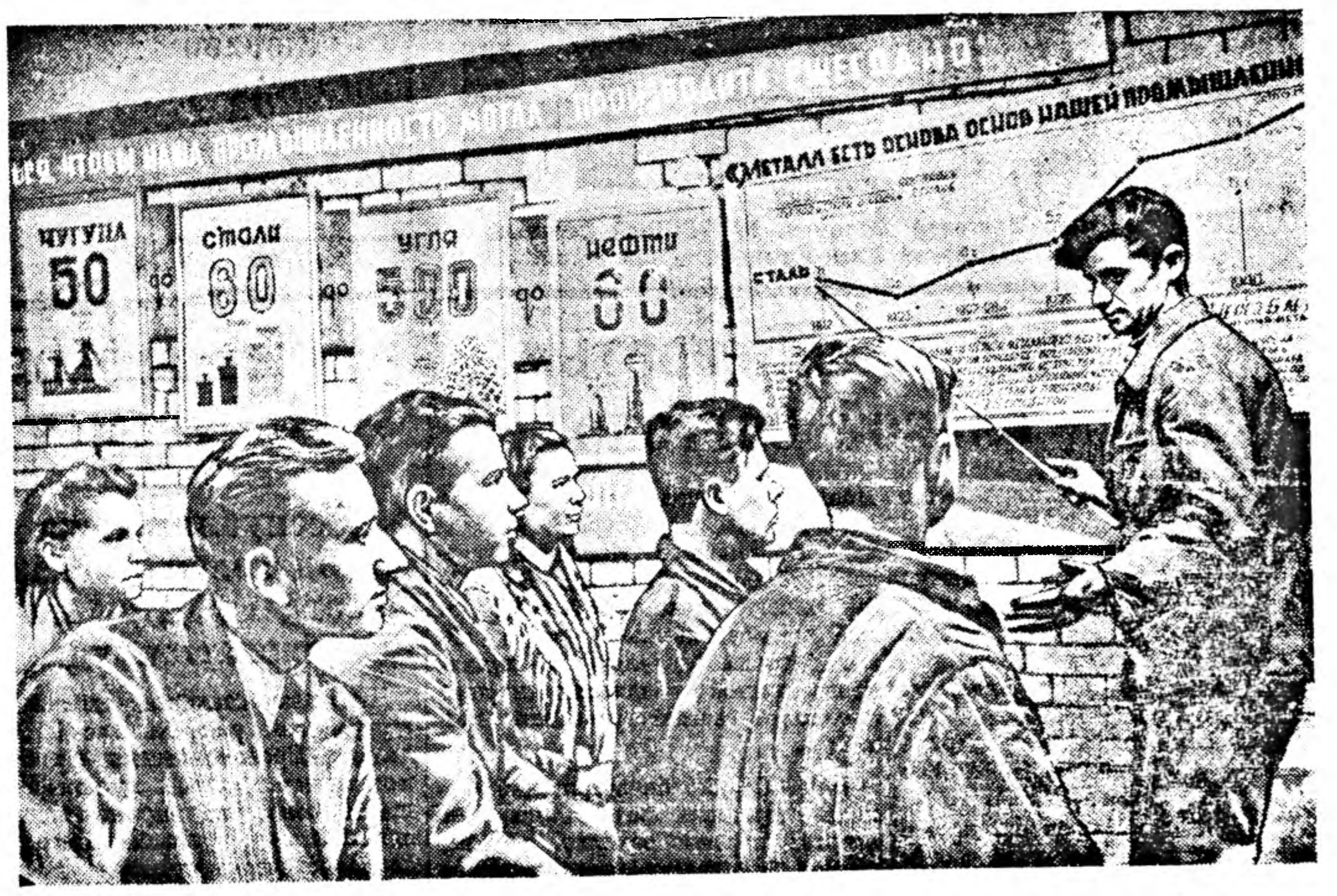
Я. ВИКТОРОВ.

Техническэ номуудай библиотекэ

Улан-Удын түмэрзамай станци дээрэ түмэр замай узелай техническэ литературын библиотекэ хүдэлмэрилнэ. Энэ библиотекэ транспортын тухай номуудhaa гадна, техническэ энциклопеди, словарь ба справочнигуудтэй байна.

Тус библиотекэ хадаа түмэрзамайхидай техническэ мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь, хүдэлмэришэд албахаагшад болон түмэрзамай училища ба техникумэй hургагшадта ехэхэн туhаламжа үзүүлнэ.

Тэрээнhээ гадна тус библиотекээр эмхидхэгдэhэн 8 нүүдэл библиотекэнүүд хүдэлмэрилнэ.

Горбуновай нэрэмжэтэ Казанска заводой цехүүдэй улаан булангуудаар табанжэлэй түсэб тухай хуулитай танилсуулха выставкэнүүд эмхидхэгдэhэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуушуулай бригадын бригадир П. Солдатов гэгшэ выставкэнүүдэй нэгэнэй дэргэдэ өөрынгөө бригадатай хөөрэлдөө хэжэ байна. Б. Мясниковой фото (ТАСС-эй фотохронико).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Коммунистнууд тарилгада түрүүлжэ ябаа

Манай аймагай партийна организациин коммунистнууд болбол сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түсэб соо хараалагдаhан агууехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар колхозно поли, фермэ болон бусад haлбаринууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байдаг колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байна.

Ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа, сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түрүүшын үдэрнүүдтэ шэн габьяатайгаар хүдэлмэрилдэг патриодууд олошороо.

Аймагай олонхи колхозууд ба МТС-үүдэй партийна эхин организацинууд өөhэдынгөө коммунистнуудай хүсые хабарай тарилгын хүдэлмэри дээрэ тон зүбөөр хубаарилжа табиха зуураа, тарилгын түрүүшын үдэрhөө эхилжэ, нилээдгүй ехэхэн амжалтануудые туйлаhан байна. Колхозуудай поли дээрэ хүдэлмэрилдэг коммунистнууд өөhэдынгөө түрүү үүргэнүүдые жэшээтэ hайнаар бэелүүлhэн байха юм.

Жэшээлхэдэ, аймаг соохи социалистическэ мүрысөөндэ эрхимлэhэн Цакирай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин 5 коммунистнууд хабарай тарилгада ябаба. ВКП(б)-гэй член нүхэр Г. Батуев гэгшын хүтэлбэрилдэг звеногой членүүд даалгабарита нормоёо гансахан дүүргэхэ бэшэ, харин холо үлүүлэн дүүргэхэ зуураа, тарилгые эрхим шанартайгаар хэжэ, полевой хүдэлмэриин түсэб 140 процент дүүргэжэ, үндэр баян ургаса туйлаха үндэhэ hуури байгуулhан байна. Нүхэр Батуев хабарай тарилгын түрүүшын үдэрhөө эхилээд, өөрөө үдэрэйнгөө нормые 120—130 процент хүртэр дүүргэжэ, стахановска ажалай үльгэр жэшээ бусадта харуулаа.

„Боевик" колхозой партийна организациин коммунист нүхэр С. Аюшеев болбол морин сеялкээр хүдэлмэрилжэ, 40 гектар түсэбhөө үлүү тариhан байха юм. Мүн ВКП(б)-гэй член нүхэр Б. Будаев гэгшэ үдэрэйнгөө нормые 130—150 процент хүртэр гүйсэдхэжэ, Хүндэлэлэй доскада нэгэнтэ бэшэ бэшэгдэhэн байна.

Хамниин сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тарилгада 6 коммунистнууд хүдэлмэрилжэ, бараандаа шахуу ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа, хабарай тарилгые хаhа саг соонь агротехническэ богонихон болзорто үнгэргэхэ хэрэгтэнь, халуун туhаламжа үзүүлhэн байна. Коммунистнууд нүхэд Базаров, Шойдоров ба бусад даалгабарита нормоёо 100—130 процент дүүргэжэ түрүү үүргэнүүдээ бэелүүлээ.

Эдэ партийна организацинуудай коммунистнууд болбол имагта стахановскэ ажалаараа шалгаржа гарахын хажуугаар тарилгада ябаhан бригадануудай членүүдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулна. Сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түсэбтэй бүхы колхознигуудые танилсуулжа, тэдэнэрые шэн зоригто ажал тээшэ зоригжуулаа.

Илангаяа Үлэгшэнэй сомоной „Майн 1" колхозой (партийна эхин организациин секретарь нүхэр Улзутуев) бүхы колхозуудта үльгэр жэшээ боложо үгэмөөр байна. Энэ колхоз имагтал агитационно-ниитын хүдэлмэриие hайнаар табижа шадаhанай ашаар хабарай тарилгын 118 процент дүүргэжэ, түрүү hууринуудай нэгые эзэлээ.

Мүн Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо (партийна эхин организациинь секретарь нүхэр А. Дамбаев) агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри hайнаар табигданхай.

ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой шиидхэбэриин ёhoop партиин айком болбол партийна эхин организацинуудта өөhэдынгөө хүдэлмэриие эрид hайжаруулжа, хабарай тарилгые хаhа саг соонь, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэнь хүсэтэ туhаламжа үзүүлhэн байна.

СССР-эй арадай ажахые hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түрүүшын жэл болохо 1946 оной хүдөө-ажалай хүдэлмэринүүдые үргэнөөр ба шанартайгаар дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсоhон манай аймагай бүхы ажалшад болбол партийна организациин ударидалга доро ябажа, бүхы ажахын түсэбүүдые нэрэтэйгээр дүүргэжэ гансахан Ториинхидые бэшэ, харин бүхы республика соо илажа гарахань лабтай.

Б. ГАРМАЕВ, ВКП(б)-гэй Закаменай айкомой эмхидхэлэй-инструкторска таhагые даагша.

ВКП(б)-гэй Бабушкинай горкомой пленум

Һаяхан ВКП(б)-гэй Бабушкинай горкомой пленум боложо, тэрээн дээрэ „Коммунистнуудай идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ тухай" асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Пленум болбол городской партийна организаци коммунистнуудые идейно-политическэ талаар хүмүүжүүлхэ ябадал муугаар табяа гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, ВКП(б)-гэй городской комитедэй бюрогой ба партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай урда партийно-политическэ хүдэлмэриие үндэhөөрынь hайжаруулхэ эhэн эрилтэ табиhан байна.

Залуу коммунистнуудта зорюулагдаhан лекци

Һаяхан Кяхта городой парткабинедтэ партиин члендэ кандидатнуудта ба партиин залуу членүүдтэ зорюулагдаhан лекци уншагдаба.

Эндэ ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Коновалов „ВКП(б)-гэй устав—партийна ажабайдалай үндэhэ hуури" гэhэн темээр лекци уншаhан байна.

ВКП(б)-гэй айкомой штатнабэшэ лектор, городской дунда hургуулиин директор нүхэр Штоликова гэгшэ „Социалистическэ общество байгуулалтые дүүргэлгэ ба социализмhaa коммунизмда шэлжэн оролго" гэhэн темээр лекци hаяын үедэ уншахаар бэлдэжэ байна.

Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ

Бичурын аймагай комсомольско активай суглаанhaa

Һаяхан Бичурын аймагай комсомольско активай суглаан боложо, шэнэ сталинска табанжэлэй түсэб дүүргэлтэ болгоходо комсомольско организацинуудай хабаадалга гэhэн асуудалаар ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Москалев элидхэл хэбэ.

Суглаанда хамта 73 комсомолецууд, тэдэнэрэй 29-ниинь комсомольско эхин организацинуудай секретарьнууд хабаадалсаба. Мүн партийна, советскэ болон ажахын организацинуудай ба ВЛКСМ-эй Обкомой түлөөлэгшэд байлсаба.

Нүхэр Москалевой элидхэл тушаа 27 хүн үгэ хэлэжэ, табанжэлэй түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ комсомольско-залуушуулай түрүү үүргэ тухай зүбшэн хэлсэхэ зуураа, ВЛКСМ-эй айком ба зарим комсомольско организацинуудай энэ хүдэлмэридэ анхаралаа hуладуулhан тушаа хатуу шангаар шүүмжэлhэн байна.

Суглаанда хабаадагшад ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй XV пленумэй шиидхэбэридэ үндэhэлжэ, табанжэлэй түсэб тухай хуулиие бүхы комсомолецуудта ба бусад ажалшадта үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, энэ түсэб дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, бүхы ажалшадые элсүүлэн зоригжуулха гэжэ аймагай комсомольско организацинуудые уялгалhан дэлгэрэнги шиидхэбэри баталан абаа.

Фронтовик-эрхим агитатор

1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб тухай хуулиие эрхимээр шудалха тушаа хүдэлмэриие Сэлэнгын аймагай „Улаан-Удунга" колхозой агитаторнууд эршэмтэйгээр ябуулнад.

Эдэнэр колхознигуудай дунда хэдэн дахин хөөрэлдөөнүүд ба элидхэлнүүдые үнгэргэжэ, хүдэлмэрилэгшэдые шэнэ сталинска табанжэлэй түсэбөөр зоригжуулжа шадаhан байха юм.

Илангаяа Улаан Армиhaa табигдажа ерэhэн нүхэр Дондок Будажапов гэгшэ колхознигуудай дунда хүндэтэй болоhон эрхим агитатор болоно.

Нүхэр Будажапов болбол ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэриие сэхэ бригада болон звенонуудта гаража ябуулдаг. Гэбэл 7 хоног соо хоёр дахин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Өөрынгөө хөөрэлдөөнүүдые ехэ hонирголтойгоор ба ойлгостойгоор эмхидхэжэ шададаг байна.

Агитаторнуудай хүдэлмэридэ агитколлективэй хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Онетов үдэр бүри халуун туhаламжа үзүүлдэг болоо.

Б. ЦЫДЕНОВ.

Эхэ орондоо элбэг ехэ загаһа үгэе!

Нүхэд загаһашад! Загаһа барилгын эгээл харюусалгатай—зунай үе ерэбэ. Ажалай шэнэ шэн габьяа харуулхыетнай алдарта совет оромнай хүлеэжэ байна

Бүхы губшууршадай бригадануудые һайн түхеэрэлгэтэй ниитын байрануудаар, гүльмэшэдэй бригадануудые—палаткануудаар хангажа, загаһашадай культурно-ажаһуудалай байдалыень һайжаруулха тушаа бүхы хэмжээнүүдые абаха.

Загаһанай ажаүйлэдбэриин республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгаһаа.

Модо дархалалгын туһалбариин цех

Социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон модо дархалалгын туһалбариин цех ехэхэн амжалтануудые туйлаһан байна. Тус цех болбол загаһа дабһалалгада хэрэглэгдэхэ бочко бүтээн гаргалгын 2 кварталай түсэбые 145 процент дүүргэбэ. Мүн цехын хүдэлмэридэ шухала хэрэгтэй материалнуудые бэлэдхэхэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэһэн байна.

Бочко дархалдаг нүхэдүүд В. Пискунов, Г. Тугарин гэгшэд хүдэлмэриин үдэрые нягтагамтайгаар ашаглажа, өөһэдынгөө хүдэлмэридэ үнэн сэхээр хандаһанай ашаар үдэр бүхэнэйнгөө нормые 140 процент хүртэр дүүргэнэ. Бочко дархалдаг залуу дархашуул М. Трифонов, Ф. Бутиков, Валентина Жиркина, В. Пискарев ба бусад эрхимүүдэй хүдэлмэриин жэшээе халан абажа, үдэр бүхэнэйнгөө нормонуудые хододоо үлүүлэн дүүргэжэ байнад.

Социалистическэ мүрысөөе үргэдхэн, Сталинска Конституциин һайндэр—декабриин 5 хүртэр түсэбһөө 2 дахин үлүү бочко хэжэ, загаһа дабһалалгада хэрэгтэй һайн шанартай бочконуудые үгэхэ байна.

Саашадаа энэ цех болбол загаһашадай түрүүшүүлтэй зэргэшэхын түлөө тэмсэжэ байна

П.КОРГАПОЛЬЦЕВ

Социалистическэ уялгаяа алдар солотойгоор дүүргэхын түлөө

Горячинска загаһанай заводой губшууршадай бригадын загаһашад дайн байлдаанда дайрагдаһан Эсэгэ оронойгоо шархые түргэн хугасаада эдэгээжэ, арадай ажахые улам саашань хүгжөөхэ гэһэн лозунг доро социалистическэ мүрысөөндэ оролсон хүдэлмэрилжэ байна. Иигэжэ социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар бага бэшэ амжалтануудые туйлажа шадаба. Жэшээлхэдэ, 20 хүнһөө бүридэһэн байха ёһотой бригадада 11 хүн хүдэлмэрилжэ, загаһа барилгын хахад жэлэй түсэбые июниин 1-дэ 153 процент дүүргэһэн байна.

Мүнөө энэ бригадын загаһашад болбол Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 29 жэлэй ой хүртэр загаһа барилгын жэлэй түсэбые дүүргэхэбди гэһэн уялга абаад ажаллажа байна.

Түрүү бригада

Мысовско загаһанай заводой загаһа барилгын бригадын бригадир нүхэр В. Зорин гэгшэ 1938 онһоо эхилээд бригадираар хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Зориной хүтэлбэри доро ажалладаг бригада жэлһээ жэлдэ үйлэдбэриин түсэбые дүүргэжэ байдаг. 1945 ондо тус бригада жэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө бригадир Зорин БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна.

Энэ жэлдэ нүхэр Зориной бригада хүдэлмэриингөө түсэбые һара бүхэндэ үлүүлэн дүүргэжэ, завод соогоо түрүү зэргэдэ ябана.

И. ИЛЬИЧ.

Бригадирай һайн жэшээ

КАБАНСК. Посольско сельсоведэй „Байкал" гэжэ загаһа барилгын колхозой бригадир 62 наһатай Степан Павлович Кыштымов болбол 1931 онһоо эхилээд тус колхоздо бригадираар хүдэлмэрилжэ байна.

Нүхэр Кыштымов болбол үни удаан хугасаа соо загаһанай ажалда хүдэлмэрилжэ, энэ талаар нилээд ехэ дүршэлтэй болоһон ба хэдэн олон залуу загаһашадые һургажа гаргаһан габьяатай юм. Нүхэр Кыштымов жэшээтэ хүдэлмэриингөө түлөө 1945 ондо БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа.

Июниин 6 хүртэр нүхэр Кыштымовэй хүтэлбэрилдэг бригада 1946 оной нэгэдэхи хахад жэлэй түсэбые дүүргээд, мүнөө хүдэлмэреэ улам эршэмтэйгээр үргэлжэлүүлжэ байна.

Иван КРАСАВЦЕВ.

Социалистическэ мүрысөөнэй ашаар

Баргажанай аймагай Усть-Баргузинай Поселково сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Кац, МРС-эй директор нүхэр Чирков, загаһа барилгын бригадир нүхэр Малыгин) загаһашад табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон байна.

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз загаһа барилгын жэлэй түсэб дүүргэбэ. Тус колхоз 1946 оной түсэбэй ёһоор 1400 центнер загаһа бариха байһан аад, июниин—мэдээгээр 1405 центнер нэгэдэхи сортын загаһа гүрэндөө тушаагаа.

Энэ колхозой загаһашад Сталинска Конституциин үдэр хүртэр түсэбһөө гадуур эрхим һайн шанартай 1800 пүүд загаһа үгэхэ уялга абаба. Колхозой загаһашад абаһан уялгаа дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Эхэ оромнай таанадһаа ажалай габьяануудые хүлеэнэ

★

И. ЛОГУШКИН,
ВКП(б)-гэй обкомой секретарие загаһанай ажаүйлэдбэриин талаар орлогшо.

Манай Эхэ орон болбол сталинска табанжэлэй түсэбые бэелүүлжэ эхилээ.

Эдеэ хоолой ажаүйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэдэй урда эдеэ хоолой зүйлые элбэг ехэ болгохо харюусалгата эрилтэ табигдаад байна. Энээниие бэелүүлхын түлөө эдеэ хоолой ажаүйлэдбэриинхид бүхы хүсэеэ гарган, улам эршэмтэйгээр хүдэлмэрилхэ уялгатай. Манай арадай ажахын хүгжэлтын түсэбые бэелүүлхэ ябадал хадаа бүхы предприятинуудай, завод, фабрикануудай өөрынгөө уялгата түсэбые саг болзортонь дүүргэһэн дээрэһээ дулдыдаха байна.

Партийна организациин, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай нэн түрүүшын харюусалгата зорилго хадаа шэнэ сталинска табанжэлэй түрүүшын жэлэй, кварталай ба һаранuудай түсэбые саг болзортонь дүүргэхые хангаха ябадалда болоно. Тиимэһээ бүхы партийна организацинууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд болбол өөһэдынгөө хүдэлмэриие энэ зорилготой тааруулан табиха уялгатай. Манай республикын загаһанай ажаүйлэдбэриин коллективүүдэй дунда 1946 оной загаһа барилгын түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ, энээнэй ашаар бараг һайн амжалтануудые түйлаһан байна. Загаһанай ажаүйлэдбэриинхид болбол нэн түрүүндэ үнгэрһэн сагай гээгдэлые усадхажа, шэнэ табанжэлэй эхинһээ хойшо түрүүшүүлэй зэргэдэ гараа. Загаһа барилгын ба загаһа болбосоруулгын түсэбүүд һараһаа һарада үлүүлэн дүүргэгдэжэ байна.

Загаһа барилгын табан һарын түсэб 131,5 процент дүүргэжэ, 6 һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ арга-боломжо олдоо. Июниин табанай байдалаар 6 һарын түсэб 82,3 процент дүүргэгдэһэн байна. Гэбэшье мүнөө үедэ тон харюусалгатай ба шиидхэхы саг ерээд байна. Загаһа барилгын зунай сезон эхилбэ гээшэ.

Туйлаһан амжалтануудаараа һанаагаа амаржа огто болохогүй. Хараалагдаһан түсэбүүдэй ёһоор хүдэлмэрилхэ зуураа, ажалай бүтээсые нэгэ жэгдээр дээшэлүүлхэ ябадал хадаа тон шухала байна. Хэрбээ Горячинска загаһанай завод хахад жэлэйнгээ түсэб 122 процент, Усть-Баргажанай загаһанай завод хахад жэлэйнгээ түсэбые 99,4 процент дүүргэһэн байгаа һаа, саашадаа улам һайнаар хүдэлмэрилхэ зоригтой байна.

Загаһанай ажаүйлэдбэриинхидэй дунда социалистическэ мүрысөөнэй долгин үдэрһөө үдэртэ улам эршэтэйгээр дэлгэржэ байна. Гэбэшье энэ мүрысөөндэ бүхы загаһашадай 83,5 процентнь хабаадуулагдаа. Мүрысэжэ байгаа 1667 загаһашадай 68,4 процентнь стахановецууд ба ударнигууд болоһон байна.

Мүн тэрэшэлэн социалистическэ мүрысөөе хүтэлбэрилхэ ябадал жэшээтэ һайнаар табигдаагүй. Трестын ба загаһанай заводуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд, мүн партийна, комсомольско организацинууд мүрысөөе үдэр бүридэ хүтэлбэрилдэггүй, тэрэнэй дүнгүүдые гаргадаггүй байна. Энэнэй урдахи байдалаар мүрысөөнэй дүнгүүд 3 һара соо нэгэ дахин гаргагдадаг ба мүрысөөн тухай «юрэнхы» хүтэлбэринүүдые үгөөд лэ һуудаг байгаа. Яруунын загаһанай заводой директор нүхэр Ванчиков гэгшэ мүрысөөнэй хүтэлбэриие заводской комитедтэ даалгаад, энэ байдалаа зүбтэй дээрэ тооложо һууха юм.

Тиин тиимэ ябадалнуудые таарамжатай гэжэ тооложо болохогүй байна. Иимэ хүтэлбэрилэгшэдэй ажал-ябуулга дээрэһээ мүрысэһэн бригаданууд ба загаһашадай уялгаа дүүргэһэн дүүргээшьегүйнь шалгагдадаггүй байна.

Мүрысөөе амжалтатай болгохын түлөө ажалай эмхидхэлые зүбөөр табиха, үйлэдбэриин бүтээсые дээшэлүүлхэ эрхэ байдал загаһашадта олгохо ябадал тон шухала байна. Иимэһээ заводуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна, комсомольско ба профсоюзна организацинууд звенонуудта дэлгэрһэн мүрысөөе сап хаһадань дүгнэжэ ба хүтэлбэрилжэ байха ёһотой.

Мүн тэрэшэлэн загаһа тушаан абадаг пунктнуудай хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэй.

Мүнөө үедэ түхэреэн сүүдхэ соо загаһа барилга эхилэгдэбэ. Энээндэ загаһа барилгын губшуур зэмсэгүүд, онгосо ба катернууд бүгэдые хабаадуулха хэрэгтэй. Энэ харюусалгата зорилгонуудые бэелүүлхэтээ хамта түрүү загаһашадай дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо, загаһа баридаг участогууд дээрэ загаһанай олошорхые хүлеэжэ байлтагүй, харин тэрээниие хаахаанагүй бэдэржэ олохо шухала байна.

Загаһа барилгын хүдэлмэриие эршэдхэхэтэй хамта, агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, бүхы загаһашадай дунда тэдэнэрэй урда табигдаад байһан зорилгонуудые тододхохо шухала болоно. Тиихэтэй хамта загаһанай ажаүйлэдбэриинхид болбол өөһэдынгөө хүдэлмэридэ байгаа дутуу дундануудые дары элирүүлжэ, тэрээниие саг хаһа соонь усадхаха ёһотой.

Манай Эхэ орон таанад загаһашадһаа ажалай гайхамшагта габьяануудые үдэрһөө үдэртэ хүлеэжэ байна. Парти ба правительствын харюусалгата даалгабариие саг хаһа соонь дүүргэхын түлөө, ажалшан арадай эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг болгохын түлөө социалистическэ мүрысөөе дэлгэрүүлжэ манай республикын загаһашад ажалай габьяануудые гаргаха байһаниинь лабтай.

Түрүүшүүдтэй урилдан хүдэлмэрилжэ, тэдэнэрэй загаһа барилгын дүй дүршэлые хэрэглэжэ хүдэлмэрилхыетнай манай ороной ба тэрэ тоодо манай республикын ажалшан арад хүлеэжэ байна.

Шэнэ сталинска табанжэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые бодото дээрэнь бэелүүлэн дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ, түсэбэйнгөө дээдэ тээ эрхим шанартай хэдэн зуун тонно загаһа манай республикын загаһанай ажаүйлэдбэриинхид үгэхэ байһаниинь лабтай.

Загаһа барилгын зунай сезон эхилээ

Загаһа барилгын зохид үе болохо зунай сезон эхилжэ байна. Загаһа барилгын түрүүшын үдэрнүүд ехэ һайн дүнгүүдые харуулба. Жэшээлхэдэ „Поворот" гэжэ загаһа барилгын райондо Посольско загаһанай заводой загаһашад түрүүшын 2 үдэрэй турша соо губшуураар 100 центнерһээ дээшэ омуль бариһан байна. Гүльмээр загаһа баригшад нэгэ эрьесээр 8 центнер омуль барижа, пунктда тушааһан байха юм.

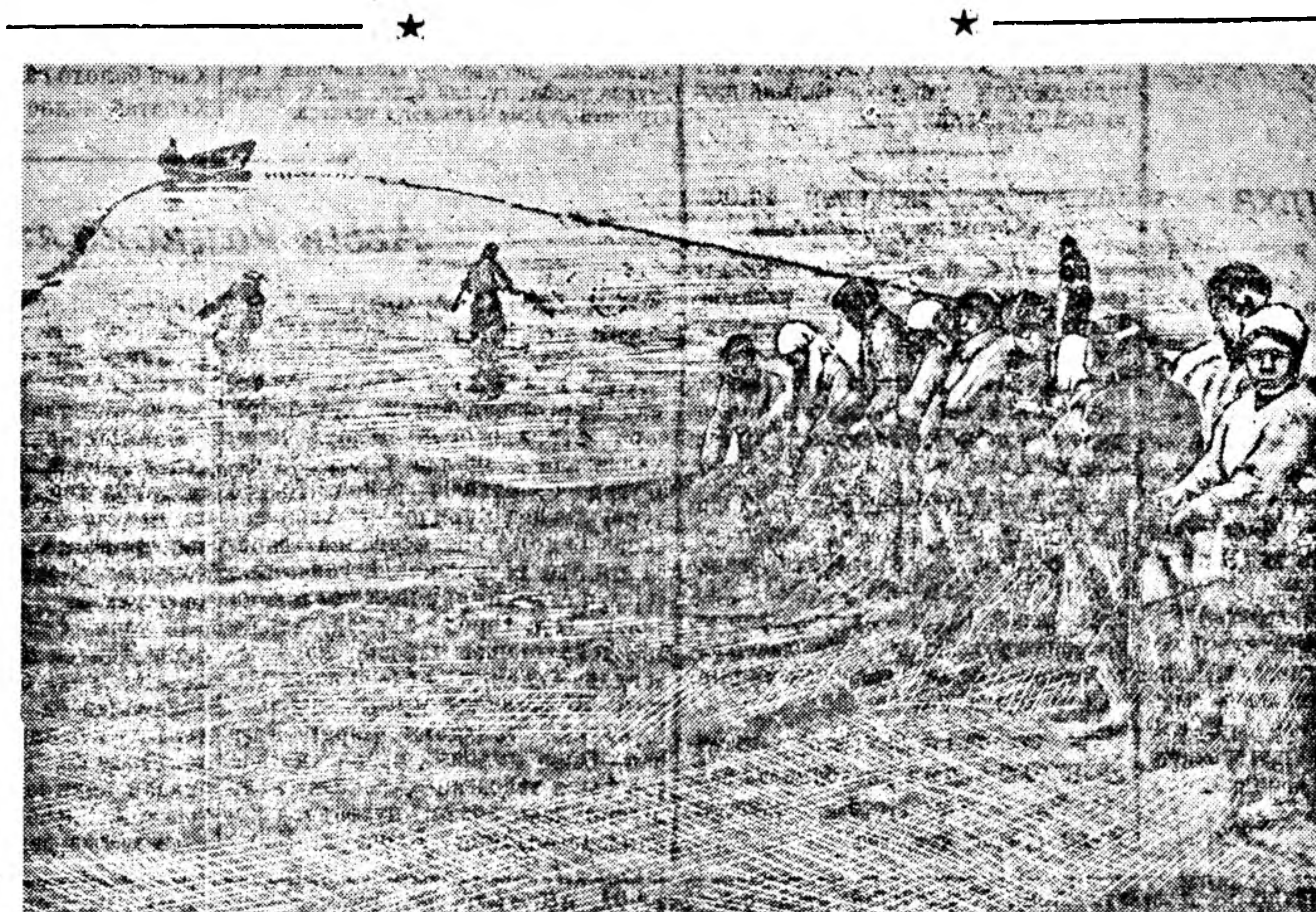
Усть-Баргузинай загаһанай комбинат болбол губшуур табижа түрүүшын барилгаар 500 центнер загаһа бариба. Нүхэр Цивелевэй бригада 140 центнерһээ дээшэ загаһа тушаагаад байна.

Дубининска загаһанай заводой „Северная" ба „Облом" гэжэ участогуудай олзобориин хүдэлмэри амжалтатайгаар ябуулагдажа байна. Тэндэхи загаһа барилгын бригаданууд үдэр бүри 5-10 центнер загаһа барина.

Мүнөө бүхы загаһа баригшад болбол губшуураар загаһа барилгада хүсөө табижа, загаһа барилгын хабарай сезониие эхилхэ ёһотой. Гүльмээр загаһа бариха бригаданууд хадаа загаһа барилгын хабарай сезоной түрүүшын үдэрһөө эхилээд, загаһанай эрье шадар ерэхые хүлеэнгүй, сүүдхэ соо үргэлжэлэн хүдэлмэрилхэ ёһотой байна.

Энэ хүдэлмэриие эмхидхэхэ ябадалда загаһанай ажаүйлэдбэриин предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд болон партийна, профсоюзна организацинууд онсо анхаралаа табижа хүдэлмэрилхэ уялгатай.

★ ★

Мысовско загаһанай заводой нүхэр Зориной бригада губшуур татажа байна.

И. Красавцевай фото.

Гаргадаг бүхы продукцинуудайнгаа 90 процентһээ доошо бэшэ хубиие дээдэ ба нэгэдэхи сортын болгохо, тиихэтээ хамта хатааһан, шараһан, дабһалһан загаһануудые гаргаха ябадалда ба тэрээнэй шанарые һайжаруулха хэрэгтэ тусхай анхарал хандуулха.

Загаһанай ажаүйлэдбэриин республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгаһаа.

Би уялгаяа яажа дүүргээ биб

Бидэнэр социалистическэ мүрысөөе өөһэд хоорондоо дэлгэрүүлжэ шадаһанай ашаар 1946 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбые дүүргэхэ уялгаяа бэелүүлжэ шадабабди. Тиихэдэ би хүдэлмэриин хүсые зүбөөр тэнсүүрилэн хубаажа табиха ба хүдэлмэриин үдэрые тон нягтаар ашаглаха ябадалда онсо анхаралаа табижа хүдэлмэрилөөб. Энэ арга хэмжээнүүд хадаа ажалай үндэр бүтээсэ туйлаха ябадалда ехэхэн тулгуури боложо үгөө. Тэрээнһээ гадна хүдэлмэриин дүй дүршэлые илангаяа залуу кадрнуудай шудалха хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал табиха ба тэдэнэртэ зүб заабари үгэхэ ябадал мүн лэ шухала хэрэг болоно. Залуу кадрнуудые һургаха ба бэеэ даажа хүдэлмэрилхэ арга боломжые тэдэнэртэ олгохотоёо хамта тэдэнэй хүдэлмэриие сэгнэхэ шухала байдаг.

Манай бригада 1946 оной нэгэдэхи хахад жэлэй түсэбые июниин 1-дэ 153 процент дүүргээ. Бидэнэр 3-дахи кварталай ба хоёрдохи хахад жэлэй үйлэдбэриин түсэбые толотомо һайн дүнтэйгөөр бэелүүлжэ шадахабди. Тэрээнһээ гадна дүрбэдэхи Сталинска табанжэлэй нэгэдэхи жэл болохо 1946 он соо 1945 онойхиһоо хоер дахин үлүү эрхим шанарай продукци орондоо үгэхэбди.

В. ГОЛКИН,
Горячинска загаһанай заводой губшууршадай бригадын бригадир.

Туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амархагүйбди

Хурса мэргэн вождь Сталин багша болбол туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амаржа болохогүй гэжэ бидэниие үдэр бүри һурган хүмүүжүүлдэг.

Гэбэшье загаһа барилгын түсэбые дүүргэжэрхёод, һанаагаа амаржа хэбтэдэг загаһашад олон бии. Загаһан өөрөө уһанай эрьедэ гаража ерэдэггүй гэжэ элитэ. Иимэһээ манай бригада туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амаржа хэбтэдэг заншалгүй. Ушарынь хадаа манай бригада шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн социалистическэ мүрысөөе бригада соогоо үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, хахад жэлэй загаһа барилгын түсэбые июниин 1-дэ 317,9 процент дүүргэһэн байна.

Манай бригада саашадаа социалистическэ мүрысөөнэй туг доро ябажа үдэр бүриин, һара бүриингөө даалгабари дүүргэжэ ба үлүүлэн дүүргэжэ, 1946 оной загаһа барилгын жэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлхэ уялга абаад, хүдэлмэрилжэ байна.

П. РУПУШЕВ,
Горячинска загаһанай заводой „Свободный путь" гэжэ колхозой загаһа барилгын бригадын бригадир.

Загаһашадай уялга

СЭЛЭНГЭ. Тамчын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой загаһа барилгын бригада Галуута нуур дээрэ хүдэлмэрилдэг юм.

Энэ бригада болбол Яруунын загаһанай заводтой социалистическэ мүрысөө баталхадаа загаһа барилгын жэлэй түсэбһөө гадуур 50 центнер загаһа бэлэдхэхэ гэһэн уялга абаһан байгаа. Иигэжэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон тус бригада болбол энэ жэлэй нэгэдэхи кварталай загаһа барилгын түсэбые 246 процент дүүргэһэн ба Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй нэгэдэхи кварталай дүнгэй ёһоор загаһанай ажаүйлэдбэриин Министерствын гурбадахи зэргын шанда хүртэжэ, 9000 түхэриг мүнгэн шан абаһан байха юм.

Тус бригада болбол нэгэдэхи кварталда туйлаһан эрхим амжалтаяа улам бэхижүүлхын тула социалистическэ мүрысөөе улам эршэтэйгээр дэлгэрүүлжэ, хоёрдохи кварталай хүдэлмэридэ эхилжэ ороһон байгаа. Июниин 1-эй мэдээгээр энэ бригадын загаһашад 1946 оной жэлэй түсэбые 62 процент дүүргэһэн байна.

Мүнөө тус бригадын членүүд болбол 300 центнер загаһа бариха 1946 оной түсэбые августын 1-дэ гүйсэд дүүргэжэ, 50 центнер загаһа түсэбһөө үлүүлэн бэлэдхэхэ гэһэн өөһэдынгөө нэмэлтэ уялгые жэлэй эсэс хүртэр мүн лэ үлүүбшэлэн дүүргэхэ гэжэ хараалаад хүдэлмэрилжэ байһанаа омогтойгоор мэдүүлнэ.

Эдэ загаһашадай амжалта туйлаха ябадалда Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Гурожаповой анхаралаа табиһаниие мүн лэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тэрэ хадаа Галуута нуурта загаһа барилгын онсо ашагтай үе соо тус бригадада хүдэлмэриин хүсые нэмэжэ табиһан ба мүн эмхидхэлэй асуудалай талаар ехэхэн туһаламжа хүргэһэн байна. Иимэ туһаламжа болбол загаһа барилгын бригадын эрхим амжалта туйлаха ябадалда ехэхэн тулгуури боложо үгэһэн байна.

ТЫКШЕЕВ.

„КОМСОМОЛ" КОЛХОЗОЙ 15 ЖЭЛЭЙ ӨЙ ГҮЙСЭХЭНЬ

Хандагайта, Удхайта, Хуригад, Ћургааһатай нютагуудта ажаһууһан Хэжэнгын талын айлнууд сугларжа хүдөө ажалай артель болон хамтарһаар байгша оной июниин 30-да 15 жэл болохонь. Түрүүшээр эндэхид гурбан колхоз болоһон юм. Мүнөө эдэнэр нэгэдэжэ «Комсомол» колхоз болонхой. Хаанта засагай үедэ харанхы мунхаг байдалтай байһан тэдэ хүнүүд мүнөө үедэ болбосоронгы ажабайдалтай түрүү колхознигууд болоһон байна.

Хүдөө ажалай артелиин Сталинска уставай үндэһэ һуури дээрэ колхозно ажалаа хүгжөөхын түлөө гар гараа барилсажа, нэгэн хүн шэнгеэр оролсоһон «Комсомол» артелиин эрэгтэй эмэгтэй члены колхозно ажахыгаа жэл ерэхэ бүри хүгжөөн һалбараажа байха юм.

Колхоз болоһонһоо хойшо энэ артелиинхид тарилгын талмайе—75,7 процент, сабшалангые 20 процент үргэдхэһэн, адуу малай тоо толгойе адуу моридоор—45,7 процент, эбэртэ бодо малаар—112 процент, хони ямаагаар —164,7 процент ургуулһан байна. Тэрээнтэй хамта адуу малай ашаг шэмэ ба үүлтэр нилээдгүй һайжаруулагдаа. Тиихэлээр колхозой орошо нилээдгүй ехэ болоо. Мүнгэнэй орошо—170 процент, ургасын орошо—676 процент, малажалай орошо —716 процент хүртэр ургаһан байха юм. Үйлэдбэриин бүтээсын ургалта 156 процент болоо. Тэрээнтэй хамта колхознигуудай ажабайдал культурна ба сэнгэлиг хүхюун болоһон байха юм. Колхозник бүхэн һаруул сэбэр гэр байратай болонхой. Колхозой клуб, һургуули, правлениин гэр, хүүгэдэй ясли, бани болон полевой гуртовой станууд мэтын элдэб барилганууд түхеэрэгдэһэн байна. Колхознигууд үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалаа барандаа усадхаһан байха юм.

Сэрэг дайнай жэлнүүдтэ колхозой ажахы улам хүгжэһэн байна. Тариан ба малажалай нилээдгүй хүгжэһэн ябадал хадаа Сталинска дүрбэдэхи табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ бата бэхи үндэһэ һуури боложо үгэнэ.

Ороной оборонын фонддо болон Улаан Армида «Комсомол» колхозойхид нилээдгүй туһа хүргэһэн байна. Тиигэжэ нүхэр Сталинай ямаршалгада хүртэһэн байха юм. Колхозно үйлэдбэри дээрэ үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаһанай түлөө хэдэн олон колхознигууд правительствоһаа үндэр дээдэ шагнал абаа.

Мүнөө «Комсомол» колхозой бүхы членүүд шэнэ табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы хабаяа гаргажа байнхай. Уридшалан абтаһанай ёһоор табанжэлэй түсэбөөр колхозой түрэл бүриин адуу мал 49-һөө 85 процент хүртэр нэмэхэ байна. Тэрээнтэй хамта эмэ мал олошорхо ба үүлтэр һайжарха, малажалай ашаг шэмэ дээшэлхэ юм. Мүн зүб севооборот эрхилжэ, тарианай ургасые дээшэлүүлхэ ба сабшалангые һайжаруулха шухала хэмжээнүүд хараалагдаа. Табанжэлэй һүүлээр колхозно центрнай танигдашагүй гоё һайхан болбосоронгы түхэлтэй болохо байна. Гидроэлектростанци баригдаха ба радио, телефонууд улам олон болохо, шэнэ гэрнүүд баригдаха, сад байгуулагдаха мэтын хэмжээнүүд үнгэргэгдэхэ юм.

Табанжэлэй түсэбые хэрэг дээрэ бэелүүлхые эрмэлзэһэн манай артелиин членүүд 1946 ондо улам эдибхитэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Энэ жэлэй хабарай тарилгые агротехническэ богони болзор соо үнгэргөө. Май соо пар хахалалгадаа ороо һэмди. Колхознигууд Ш. Намсараев, Ц. Цыбанова, Р. Рампилов ба бусад полевой хүдэлмэриин үедэ ходоодоо эрхим жэшээнүүдые харуулжа гараа.

1946 оной январиин нэгэнһээ энэ хүртэр адуу моридой тоо толгой—11,2 процент, эбэртэ бодо малай —12,4 процент, хони ямаадай—32,7 процент ургаһан байба. Энэ хадаа шэнэ табанжэлэй түрүүшын жэлдэ малажалые хүгжүүлхэ түсэб дүүргэхэ ябадал хангаха байна. Малшадай дундаһаа Ц. Цыденов, О. Субатов, Б. Ламханов, Ж. Д. Дугаров, Х. Цыренжапова, Д. Нимбуева, Б. Найданова, Г. Дашиева ба бусад түрүү ажалаараа тусгаар шалгардаг байна. Эдэнэр түл абаха мал харууһалха талаар онсо шадабаритай болонхой.

Энэ жэлдэ үбһэ тэжээл сэхээр абахын түлөө колхознигууд сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри нилээдгүй оролдосотойгоор ябуулба. Газар уһалха хэдэн хаалта түхеэрэгдэһэн, һубаг канаванууд малтагдаһан, хэдэн гектар сабшалангай модо шулуун, шугы бургааһан, сэбэрлэгдэһэн байна.

Мүнөө колхознай гидроэлектростанциин барилга эхилэнхэй. Колхозой 15 жэлэй ойе ажалай амжалтануудаар уттахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ бүри эршэтэйгээр оролсоһон бригада, ферма хүн бүхэн абаһан уялгануудаа үнэн хэрэгүүдээр дүүргэжэ байха юм.

Ц. ЭРДЫНИЕВ,
Хэжэнгын аймагай «Комсомол» колхозой правлениин түрүүлэгшэ.

Фельдшерско-акушерскэ һургуулиин 15 жэлэй ой

Бурят-Монголой фельдшерско-акушерскэ һургуули болбол тогтоһоор 15 жэл болоһонойгоо ойе энэ оной июльдэ тэмдэглэхэнь.

Тус һургуули болбол үнгэрһэн 15 жэлэй турша соо нилээд олон медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэжэ гаргаһан байна. Тэндэ фельдшернүүд, акушеркэнүүд, фармацевтнүүд, лаборантнууд, санфельдшернүүд болон хамта дээрээ 1075 хүн һуража гараһан байха юм.

Мүнөө тэдэнэй дундаһаа нилээд олониинь медицинскэ эмхизургаануудай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд болоһон байна. Жэшээлхэдэ Улан-Удын городской Соведэй элүүрые хамгаалха таһагые даагша нүхэр Буянова, Медсантрудай обкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ситникова Улаан хэрээһэнэй обществын түрүүлэгшэ Кожевникова ба бусад врачууд тэндэ һураһан байгаа. Мүн тэндэ һуража гараһан хүнүүдэй дунда Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай фронтнууд дээрэ ябажа дайшалхы габьяагай түлөө хэдэн правительствын шагналда хүртэгшэд олон бии.

Нүхэр А. Русакова болбол тус һургуулиин эмхидхэгдэһэнһээ хойшо таһалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилжэ, шэнэ кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ нилээд ехэ хүдэлмэри хэһэн байха юм.

Үбһэеэ үрилтэгүйгөөр суглуулха

Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой герасимовска звеногойхид (даагшань нүхэр Эрдынеев) сабшалангые һайжаруулан, тэрэнэй валова суглуулгые ехэдхэхын түлөө үнинһөө хойшо тэмсэжэ байна. Энэ звеногой членүүд саһанай хайлажа захалхаһаа абаад, һайрамай уһа зүбөөр хэрэглэжэ, 20 гектар газарые уһалһан юм. Мүнөө уһалагдаһан энэ участогынь һайн ургаса үгэхэ һуури табижа байна. Мүн дурсагдагша звеногой членүүд хуушан канавануудые һэргээн заһабарилжа, тэрэнэй хүсөөр 410 гектар газар ходо уһалжа байха юм. Гадна, энэ звеногойхид 8 гектар хартаабха ба овощной культурын тарилга уһалдаг байна. Сабшалангай газарые һаадгүйгөөр уһалхын зорилгоор, эдэнэр 2 километр утатай хуушан канава заһабарилһан, 5 хаалта һэргээһэн, мүн нэгэ хаалта шэнээр бариһан байха юм.

Сабшалангайны газар модо шулуун ба бургааһа, шоргоолзоной бута мэтэһээ бултадаа арилгагдажа сэбэр болонхой. Үбһэ ногоое үхэр малда эдюулхэ, гэшхүүлхэгүйн зорилгоор, энэ колхоз сабшалангаа хоройлон посхоод барижа байнхай.

Мүнөө Маарагта гэжэ сабшалангай газарые посхоодложо дүүргэхээ байна.

Малажал хүгжүүлхэ гүрэнэй түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмколхозойхид социалистическэ мүрысөөндэ байһан Молотовой нэрэмжэтэ колхозойхид улам шангадхан үбһэнэй үндэр ургаса түйлаха хэмжээнүүдые бүри шангадхаха зорилготой.

Ц. ДУГАРОВ.

ГАЙХАМШАГ ҺАЙХАН ЗУРАГУУДАЙ СТЕНД

Улан-Удын түмэрзамай клубай дэргэдэ угаа һайханаар һылагдаһан ба зурагдаһан стендүүд табигдаһан байна. Эдэ стендүүд хадаа „Сталинска табанжэл", „Эсэгэ ороной орденууд", „Москва городой Сталинска һунгуулиин округой һунгагшадай һунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэ" ба „Манай советскэ республиканудай эблэршэгүй союз" гэхэ мэтэ темэнүүдгэй байха юм.

Эдэ зурагуудые уранзураашан нүхэр Заруленский һыһэн, зураһан байна. Гадна һаяар „Сталин—Илалта" ба „СССР—түмэрзамай гүүехэ держава мүн" гэһэн темэнүүдээр баһа тиимэ стендүүд зурагдаха юм.

Бабушкин городто футболистнуудай мүрысөөн болобо

Һаяхан Бабушкин городой стадион дээрэ „Локомотив Востока" гэжэ спортивна обществын футболистнуудһаа шэлэгдэн суглуулагдаһан команда сэрэгэй частиин футболистнуудай командатай уулзаба.

Матчда 4:3 гэһэн тоотойгоор сэрэгэй частиин команда илаһан байна.

Загаһашад үндэр амжалтануудые түйланад

Мысовско загаһанай завод загаһа барилгын 2 бригада эмхидхэжэ, Байгалда агнуурида гаргаба.

Нүхэр Зориной хүтэлбэрилдэг бригада нэгэ губшалгаар 28 центнер загаһа бариба. Мүн нүгөө бригадань муу бэшээр хүдэлмэрилнэ.

Иигэжэ тус завод июниин 5 үдэрэй даалгабари 605 процент дүүргэжэ шадаһан байха юм.

Мүнөө тус заводой загаһашад энэ һарынгаа даалгабари уридшалан дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

5 хоног соо һарынгаа даалгабари дүүргэбэ

Кабанскын аймагай „Байкал" гэжэ загаһан ажалай артель июниин 15-ай мэдээгээр һарынгаа даалгабари 210 процент дүүргэбэ.

Энэ артель 15 үдэр соо 200 центнер һайн шанартай загаһа гүрэндөө тушааһан байна.

Мүн тус аймагай „Свободный путь" гэжэ колхозой нүхэр Новокрешенай загаһашадай бригада 5 хоногой туршада һарынгаа даалгабари дүүргэһэн байна.

Колхозой барилга

Курумканай аймагай Улзытын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз шэнэ Сталинска табанжэлэй түрүүшын жэлдэ хараалагдаһан түсэбэй ёһоор колхознигуудта 15 гэрнүүдые ба клуб бариха байгаа.

Мүнөө тус колхозой барилгын бригада табан гэр барижа дүүргээд, клубайнгаа барилга захалаа.

Мүн хоёрдохи барилгын бригада зоотехническэ барилганuудые эжэ захалаа. Мүнөө тэдэнэр 600 толгой хурьгадые багтааха байра барижа байна.

Хүндэлэлэй доска байгуулагдахань

Яруунын аймагай ажалшадай депутадуудай Совет ба ВКП(б)-гэй айком хадаа шэнэ сталинска табанжэлэй стахановецуудые бэшэхэ „Аймагай Хүндэлэлэй Доска" байгуулха гэжэ һаяхан тогтообод.

Энэ Хүндэлэлэй Доскань аймагай центр Сосново-Озерскдо, аймгүйсэдкомой үмэнэхи талмай дээрэ байгуулагдаха юм.

Колхозуудта тахяанай 14.000 дальбирануудые үгэбэ

Улан-Удын инкубаторна станци хадаа предприятинуудай туһалбарилхы ажахынуудай, колхозуудай колхознигуудай, хүдэлмэришэдэй ба алба хаагшадай тахяа үсхэбэрилхэ хэрэгтэнь туһаламжа болгон тэдэндэ дальбираануудые үгэдэг байна.

Улан-Удын инкубаторна станци энэ жэлдэ республикын колхозуудай шубуунай фермэнүүдтэ тахяагай 14.000 дальбирануудые үгөө. Тэрээшээ гадна хүдэлмэришэд, колхознигууд болон алба хаагшадта хэдэн мянган дальбираануудые үгэһэн байха юм.

Тус станци түсэбэй ёһоор энэ жэлдэ 100.000 үндэгэ инкубацилха байгаа. Энэ станци түсэбөө июниин 20-до гүйсэд дүүргэбэ.

(Кукольна театрта зорюулагдаһан нэгэ үзэгдэлтэй пьесэ*)

ХАБААДАГШАД:
1. Буха.
2. Петух.
3. Гахай.
4. Наада хүтэлэгшэ.

* * *

Наада хүтэлэгшэ:

Түрэл баян нютагта
Түбхинэһэн нэгэ колхоз соо,
Хамтынгаа нангин зөөриие
Хангалдаггүй хүнүүд байба ха.

Амбаарша, бригадир, харуулшанай
Ажалые элирүүлэн гэрэлтүүлһэн,
Арсаан хөөрөөн нэгэ үдэр
Аажам талаар гараба ха.

Буха, петухын гахайтаяа
Буляалдаһан тоосоое,
Үрэжэлтэ намарай нэгэ үглөө
Үзэһэн дуулаһан байнабди.

Һарагар эбэрээ һэжэржэ,
Һамгад басагадые шууюулдаг,
Олидог мүргэдэг алдартай
Омог буха зохоодоно:

„Эндэхи бригадир гансааран
Эгээ хэнһээшье болохотой", — гээд
Халзан буха бэерхүүгээр
Хаһатай шангаар бүрхирнэ.

Буха:

(Бүү-үү гэжэ хүлзэн ерэнэ)
Бухал зандаа һуугааша
Буусын шабхын үбһэндэ,
Бүтүү бөөритэй болотороо
Бүхэли зундаа жаргаабди.

Дулаахан үглөөгүүр колхознигуудай
Дууһыень бухалаа шэрэхэдэнь,
Үндэр хоройдо хаагдаба гээд
Үлүү талаар айгаабди.

Хамтын олон үхэрнүүдэй
Хаба талаан болоходоо
Хоймор талынгаа һүрэнүүдые
Хоройгүйгөөр орхижорхёо.

Баян бардам хэшэгтэй
Барһан хөөрхы бригадир,
Ара хаярынгаа үхэрнүүдтэл
Амандаа золтой ябаг даа.

Үхэр, адуу, хонидуудһаа
Үбһэнэй һайханиие гамнадаггүй,
Эндэхиин газарай бригадир
Энхэ мүнхэ мандаг даа.
(Бүрхирэн хүлзэнэ.)

Наада хүтэлэгшэ:

Һарагар эбэртэ бухынгаа
Һанаһан үгээ хэлэжэ,
Дүүргээ үгы байтарань
Дүтэхэн тахяа хуугайлба.

„Амбаарша залуу басагые
Алинһааншье болхотой гэхэб" — гээд,
Алаг петух баяртайхан
Аяг гарган буляалдана.
(петух хуугайлан аашална.)

Петух:

Амбаарыень тойрожо, хаанагүй
Адхарһан гоожоһон ороохыень,
Добыя айлнуудай тахяанууд
Долоон жэлдэ барахагүйл.

Томо шаргал шэниисын
Торожо унахаар байн гэтэр,
Хара ороохо, овесыень,
Харахашье дуран хүрэдэггүй.

„Тахяанууд эндэ жаргашоод,
Таргалтараа шэниисэ тоншонод" — гээд,
Амбааршанай өөрынь хэлэхые
Арбаад тахяанууд дуулаабди.
Ханатараа бидэнэрэй садаһые
Хаража мэдэжэ байһан аад,
Шэлэдэг ороопоёо энэ басаган
Шэбхэрүү яахадаа гоожуулнаб даа?

Наада хүтэлэгшэ:

Хажуудаа байһан хашаае
Хамаг бэеэрээ шүргөөжэ,
„Ганируу хүгшэн һайн хүн" — гээд,
Гахай тэндэ эхилбэ.
(хорхирон аяглана).

Гахай:

Огородой харуулшан
Оодохон дэгэлтэй хүгшэние,
Таа хоёр хүршэнэрни
Таниха мэдэхэ байхалта.

Харанхы үдэшэ боломсоор
Харижа гэртээ унтахадань,
Газааһаа үргэлжэ огородтонь
Гансааран эзэн бологшоб,

Улаан помидор, капустын
Ургаатай һуухые хаража байжа,
Хамараа багтаажа ядаһан хэн
Хартаабхын шорой ондиргохо юм?

Шэмэтэ гороохын амтатайшье һаа
Шэлэхэ илгахань хашартайгша,
Томо арбуза нүхэлжэрхёод,
Толгойгоо шэхээд хэбтэгшэб.
(гахай хурхиржа, тэрэние буха бүрхирэн халана).

Буха:

Үнгэрэгшэ үбэлэй шуурганда
Үлдэһэн даараһанаа һанахадамни
Хүлһөөм эхилээд нюргаруум
Хүйтэн һалхин һалхилнал.

Ерэхэ үбэлдөө би баһа
Ехээр үбһэ дутаал һаа,
Энээгүүр зайдаг бригадираа
Эбэртээ шорлоод шашхуулхаб.
(бухын бүрхираае тахяагай хуугайлаан халана).

Петух:

Тахяануудай найрлаха
Таряа талха ургуулхаяа,
Бүрүүл үглөөнһөө эхилжэ
Бүгэдөөрөө үймэлдэнэ гээшэл ха

Гахай:

Хара эртүүр намайгаа
Хамаг огородоороо шахажархёод,
Барһан хүгшэмни юу эдихэб
Баһал тэрээние ойлгодоггүйб.

Наада хүтэлэгшэ:

Ханаггүйгөөр орхигдоһон
Хамтын зөөридэ умбааша,
Буха, петух, гахайтаяа
Бултанай танца зохеонод.
(бултааран хатаран наадажа дуулана).

Буха:

Орхигдоһон һүринүүдтэ, һүринүүдтэа,
Олон малнууд жаргаабди, жаргаабди.

Бултанай припев:

Одоо иимэ эдеэ хоол, эдеэ хоол
Олон үдэр байһай даа, байһай даа.

Гахай:

Хани болохо гахайнууд, гахайнууд,
Хабатай золоо олообди, олообди.

Бултааран:

Алаг гүзөөн арбузань, арбузань,
Амтатайл даа, амтатай, амтатай.

Петух:

Айлай олон тахяанууд, тахяанууд,
Айлшалхажа ерэдэг даа, ерэдэг даа.

Бултааран:

Шаргал алтан шэнисээр, шэнисээр,
Найрлаад тэдэ харидаг даа, харидаг даа.
(Буха бүрхирэн, гахай хорхирон, тахяа хуугайлан хатар дуугаа дүүргэнэ).

Наада хүтэлэгшэ:

Алаг петух баяртайхан
Амбаар тээшээ жороолно.
Гэнэн урдынь жаргалта саг
Гэнтэ мүнөө байбагүй.

Ажалдаа ханагтай басаган
Амбааршан боложо оронхой,
Шэниисэ хаадаг амбаартань
Шэрэм суурга үлгөөтэй.

Хүлөөрөө оймобо ороохоёо
Хүндэ хамуураар суглуулжа,
Алаг тахяанудай сэнгэхэ
Алтан таряа үлөөбэгүй.

Хорой муутай һүрэнүүдтээ
Хобдог буха яраба.
Баһа тэндэнь урданай
Баян дэлгүүр харагдабагүй.

Хуушанай амгалан бригадирта
Хуулита зэмыень амасуулаад,
Үргэн олон колхознигууд
Үбһөө хоройлжо байба ха.

Хагданһаа ондоо юуншье
Харагдахаяа намда болео гээд,
Гансааран огородто жаргадаг
Гахайдаа айлшан ошобо ха.

Гахай урдаһаань угтажа
Ганхаһан уйдхар толгойтой,
Шоро һүүлээр шарбэжэ
Шорой хүрьһэ онгилно.

„Аалихан зантай хүгшэниием",
Ажалһаань гаргажа хаябал даа,
Ута шиидам шэрэнхэй
Ондоо хүгшэн оробол даа.

Хашаа хоройгоо тойрожо
Хамаг нүхыень бүтүүлжэ,
Үргэн ехэ огородоо
Үдэр һүнигүй харанал даа."

Буха:

Халаг, халаг, халагдаа,
Харамтай юумэ болобо даа.
Хэнэһээшье һайхан харагдадаг
Хэсүүхэн бригадир бэлэйш даа.

Петух:

Бузар, бузар, бузар даа,
Бүтэхэгүй юумэ болобол даа
Зол жаргал үзүүлһэн
зохистой амбааршан бэлэйш даа.

Гахай:

Харамтай, халаглахаар байнал даа,
Хашалантай юумэ болобол даа.
Хамаг помидор, капустамни
Харагдахаяа болибош даа.

Наада хүтэлэгшэ:

Баян түрүү колхозойгоо
Батажан түбхинэхые хүсөөшэд,
Хамаг бүхы ажалдаа
Ханагтай шударгаар оролдоел!

Таряа талхаар, огородоор
Тала хээрэеэ шэмэглэжэ,
Түрэл манай республика
Түрүү һуури эзэлэг лэ.

*) Чимит Цыдендамбаевай зохеоһон „Хүхюу гурбан" гэһэн нэгэ үзэгдэлтэй пьесэ хэблэбэбди. Энэ пьесэдэ хабаадагшад багуудые үмдөөд гү, али буха, петух, гахай гурбанай дүрсые бэлэдхэжэ наадана.

Агын национальна округой һонин

ОРОН НЮТАГАА ШЭНЖЭЛХЭ АЯН ЯБАДАЛДА ГАРАХАНЬ

Агын дунда һургуулиин һурагшад һургагшадайнгаа хүтэлбэри доро түрэлхи орон нютагаа шэнжэлхэ аян ябадалда июль соо гарахаар бэлэдхэжэ байна. 10—10 һурагшадһаа бүридэһэн хоёр команда боложо аян ябадалда гараха юм. Энэ хоёр команда хадаа нэн түрүүн Агын һууринһаа областиин центр Чита город хүрөөд, тэндэһээ хоёр тээшээ таража, нэгэ командань—станци Ага—Хялын Сагаан Шулуутай—Ножын нуур,—Хүнхэрэй таладахи Сэрэг Нарһан—Онон мүрэнэй эрьедэхи Баатар гэжэ хабсагай—Агинска гэһэн маршрудаар ябаха; нүгөөдэхи командань—станци Дарасун—Бальзина—Дульдурга—Алхана уула—Табтаанай—Зүүн ба Баруун үндэрнүүд—Дылгыровай нэрэмжэтэ колхоз (Агын район)—Агинска гэһэн маршрудаар ябаха юм.

Эдэ маршрудууд хадаа бурят—монгол арадай түүхэ домогтой нягта холбоотой газарнуудаар, Бабжа Баатар ба Балжан Хатан тухай хэлсэгдэдэг үльгэр легенднүүдтэй барисаатай Баатар гэжэ хабсагай ба Балжина гэжэ нуурые үзэхэ болон арадай үнэн хүбүүн Дондок Дылгыровай түрэһэн нютаг хүрэхэ болоно. Тиихэ зуураа ургамалай ба амитанай болон минеральна баялигуудтай танилсаха, коллекци ба гербари суглуулха, арадай аман зохёол—үльгэр түүхэ, таабари, оньһон үгэ, дуу шүлэг гэхэ мэтые бэшэжэ абаха юм.

Һургуулиин директор нүхэр А. Бабудоржин тус аян ябадалые эрхим һайнаар бэлэдхэхын түлөө хүдэлмэрилжэ байна.

2. «ҺУР ХАРБААНДА» БЭЛЭДХЭНЭ.

Бурят-Монголой АССР-эй һайндэр „һур харбалгые" Агын национальна округой районууд хадаа байгша оной июниин һүүлээр үнгэргэхэ гэжэ бэлэдхэл ябуулжа байна. Зарим колхозууд энэ һайндэртэ уранһайханай самодеятельностиин номернуудые бэлэдхэнэ.

Ж. БАЛДАНЖАБОН.

Харюусалгата редакторай орлогшо **Д. Д. ЛУБСАНОВ.**

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС, Улан-Удэ, Үнэн), ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. редактора—23; ответ секретаря—3-23; отделоэ: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства—3-23; культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.); об'явлений—2-64 (2 зв.).

Н—00645. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.